

**Finansijski izvještaji
za godinu koja se završava
31. decembra 2022. godine
pripremljeni u skladu sa
MSFI i Izvještaj nezavisnog
revizora**

MF Banka a.d. Banja Luka

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 – 4
Finansijski izvještaji:	
Izveštaj o dobitku i gubitku i ostalom ukupnom rezultatu	5
Izveštaj o finansijskom položaju	6
Izveštaj o promjenama u kapitalu	7
Bilans tokova gotovine	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 – 91

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@ba.gt.com

www.grantthornton.ba

Nadzornom odboru i akcionarima MF banke a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja akcionarskog društva MF Banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine, i izvještaj o dobitku i gubitku i ostalom ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum i napomena uz finansijske izvještaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2022. godine i njenu finansijsku uspješnost, te njene novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MrevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Banku u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeks), kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja Banke u Republici Srpskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije Umanjenje vrijednosti kredita plasirani komitentima - očekivani kreditni gubici	Revizijski pristup
<p>Kao što je navedeno u napomeni 16 vrijednost datih kredita iskazana je u bruto iznosu od 528.852 hiljada BAM, odnosno neto vrijednosti u iznosu od 483.039 hiljade BAM i umanjnjem vrijednosti za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 45.813 hiljada BAM (napomena 11).</p> <p>Banka od 01. januara 2020. godine primjenjuje Metodologiju za izračunavanje ispravke vrijednosti za očekivane gubitke prema zahtjevima MSFI 9 i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu „Metodologija“) opisana u Napomeni 3.</p> <p>S obzirom da obračun umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtjeva upotrebu složenih i kompleksnih modela i procjenu Uprave Banke, sam postupak utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen subjektivnoj procjeni Uprave Banke.</p> <p>Zbog kompleksnosti obračuna očekivanih kreditnih gubitaka i izloženosti subjektivnoj procjeni Uprave Banke, obračun umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja je odabran za ključno pitanje u reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine.</p> <p>Uprava Banka je dala više informacija u napomenama 3.7. Finansijski instrumenti, 11 Umanjenja vrijednosti i rezervisanja, 16 – Krediti plasirani komitentima i 29.5. Kreditni rizik.</p>	<p>Stekli smo razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava Banke u procesu mjerenja umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacioni sistem i pripadajuće interne kontrole.</p> <p>Procijenili smo i testirali dizajn, implementaciju i operativnu efikasnost ključnih kontrola za identifikaciju izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika. Procijenili smo i testirali kriterijume za faze (Stage-ove) u koje se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja.</p> <p>Na osnovu procjene rizika, na bazi uzorka testirali smo obračun očekivanih kreditnih gubitaka i primjenu Metodologije, kao i pretpostavki koje su korištene za izradu Metodologije. Na bazi uzorka provjerena je usaglašenost Metodologije sa zahtjevima MSFI 9.</p> <p>Na bazi uzorka provjerili smo obračun koji je Banka izvršila za očekivane kreditne gubitke za kredite koji su obezvrijeđeni na grupnoj osnovi.</p> <p>Na bazi uzorka testirali smo pojedinačno značajne kreditne izloženosti kako bismo procijenili rezervisanja za očekivane kreditne gubitke gdje je vršena individualna ispravka vrijednosti. Provjerili smo kriterije koji su bili osnov za određivanje da li je obezvrijeđenje nastalo i da li su postojali uslovi za izračun na individualnoj osnovi.</p> <p>Razmatrali smo pretpostavke Uprave, uključujući procjene budućih novčanih tokova, procjenu vrijednosti pripadajućih kolaterala i procjene nadoknadivosti istih.</p> <p>Procijenili smo modele koji se koriste, razumnost pretpostavki, te potpunost i tačnost podataka koje je Banka koristila za procjenu i očekivanih kreditnih gubitaka, a koji imaju slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika.</p>

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava Banke je odgovorna za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava Banke utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa Nadzornim odborom u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo Nadzornom odboru izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtijeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih Nadzornom odboru, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj Izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 24. april 2023. godine

Isidora Džombić,
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

IZVJEŠTAJ O DOBITKU I GUBITKU I OSTALOM UKUPNOM REZULTATU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama BAM)

	Napomena	Godina koja se završava 31. decembra 2022.	Godina koja se završava 31. decembra 2021.
Prihodi po osnovu kamata	5	43.578	37.772
Rashodi po osnovu kamata	6	<u>(8.270)</u>	<u>(8.034)</u>
Neto prihod po osnovu kamata		<u>35.308</u>	<u>29.738</u>
Prihodi po osnovu naknada i provizija	7	11.602	9.037
Rashodi po osnovu naknada i provizija	8	<u>(2.793)</u>	<u>(2.281)</u>
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		<u>8.809</u>	<u>6.756</u>
Ostali prihodi poslovanja	9	2.755	2.227
Ostali rashodi poslovanja	10	(23.306)	(19.181)
Kursne razlike, neto		25	43
Umanjenje vrijednosti i rezervisanja (neto rezervisanja)	11	<u>(10.757)</u>	<u>(9.812)</u>
Dobitak iz poslovanja prije oporezivanja		12.834	9.771
Porez na dobit	12	<u>(1.519)</u>	<u>(1.160)</u>
Neto dobitak tekuće godine		<u>11.315</u>	<u>8.611</u>
Ostali ukupni rezultat		<u>170</u>	<u>223</u>
Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD		<u>170</u>	<u>223</u>
Ukupan rezultat za obračunski period		<u>11.485</u>	<u>8.834</u>
Zarada po akciji:			
- Obična zarada po akciji (u BAM)	24	<u>22,13</u>	<u>16,84</u>

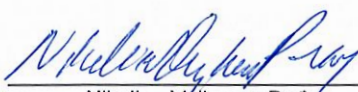
Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Priloženi finansijski izvještaji su usvojeni od strane Uprave Banke dana 24. aprila 2023. godine.

Potpisano u ime MF banke a.d. Banja Luka:

 Bojan Luburić
 Predsjednik Uprave

 Nikolina Vujković Pađen
 Rukovodilac Službe računovodstva i
 finansijskog izvještavanja

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
Na dan 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama BAM)

	<u>Napomene</u>	<u>31. decembar 2022.</u>	<u>31. decembar 2021.</u>
AKTIVA			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	13	143.135	106.732
Sredstva kod drugih banaka	14	21.470	12.268
Hartije od vrijednosti	15	47.852	49.521
Krediti plasirani komitentima	16	483.039	412.892
Nekretnine i oprema	17	3.896	2.640
Nematerijalna ulaganja	17	275	191
Investiciona ulaganja	17.1	4.442	4.505
Poslovni prostori uzeti u najam	17.2	7.106	6.879
Ostala aktiva	18	2.943	4.666
Ukupna aktiva		<u>714.158</u>	<u>600.294</u>
PASIVA			
Obaveze			
Depoziti banaka	19	7.586	10.056
Depoziti komitenata	19	513.977	448.825
Obaveze po kreditima	20	80.403	43.227
Subordinirani dug	21	6.867	6.964
Ostala pasiva	22	14.972	12.647
Rezervisanja za ugovorene i potencijalne obaveze	11 a), b)	948	654
Ukupne obaveze		<u>624.753</u>	<u>522.373</u>
Kapital			
Akcijski kapital	23	51.141	51.141
Emisiona premija		1.307	1.307
Rezerve kapitala	23	2.441	1.840
Akumulirana dobit/(gubitak)		23.201	15.022
Dobitak tekućeg perioda		11.315	8.611
Ukupan kapital		<u>89.405</u>	<u>77.921</u>
Ukupna pasiva		<u>714.158</u>	<u>600.294</u>
Potencijalne i ugovorene obaveze	25	116.352	87.545

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2022.
(U hiljadama BAM)

	Aksijski kapital	Emisiona premija	Rezerve kapitala	Akumulirani dobitak/ (gubitak)	Ukupno
Stanje 1. januar 2021. godine	51.141	1.307	1.402	15.237	69.087
Izdvajanje rezervi na teret akumulirane dobiti	-	-	215	(215)	-
Ukupno transakcije sa vlasnicima	-	-	215	(215)	-
Neto dobitak tekućeg perioda	-	-	-	8.611	8.611
Revalorizacije rezerve po osnovu HOV	-	-	223	-	223
<i>Ukupan rezultat za obračunski period</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>223</i>	<i>8.611</i>	<i>8.834</i>
Stanje 31. decembar 2021. godine	51.141	1.307	1.840	23.633	77.921
Izdvajanje rezervi na teret akumulirane dobiti	-	-	431	(431)	-
Ukupno transakcije sa vlasnicima	-	-	431	(431)	-
Neto dobitak tekućeg perioda	-	-	-	11.315	11.315
Revalorizacije rezerve po osnovu HOV	-	-	170	-	170
<i>Ukupan rezultat za obračunski period</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>170</i>	<i>11.315</i>	<i>11.485</i>
Stanje 31. decembar 2022. godine	51.141	1.307	2.441	34.516	89.405

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama BAM)

	Godina koja se završava	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi od kamata	40.949	35.141
Prilivi od naknada i provizija	10.813	8.795
Odlivi po osnovu kamata	(7.302)	(5.815)
Odlivi od naknada i provizija	(3.049)	(2.462)
Prilivi po osnovu naplate otpisanih potraživanja	952	815
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenim i dobavljačima	(18.205)	(15.993)
<i>Neto tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	<u>24.158</u>	<u>20.481</u>
Promjene na poslovnim sredstvima i obavezama:		
Neto povećanje kredita plasiranih komitentima	(77.263)	(74.616)
Plasmani drugim bankama	-	-
Plaćen porez na dobit	(1.403)	(821)
Neto povećanje depozita banaka	-	2.516
Neto povećanje depozita komitenata	63.282	65.478
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	<u>8.774</u>	<u>13.038</u>
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Primici kamata	1.429	985
Nabavka nematerijalnih sredstava	(129)	(10)
Nabavka osnovnih sredstava	(1.043)	(352)
Kupovina drugih ulaganja	1.394	(13.437)
<i>Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	<u>1.651</u>	<u>(12.814)</u>
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja:		
Uzete obaveze po kreditima	57.614	17.077
Povrat obaveza po kreditima	(22.411)	(12.447)
<i>Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti</i>	<u>35.203</u>	<u>4.630</u>
Neto povećanje novčanih sredstava	<u>45.628</u>	<u>4.854</u>
Efekti promjene deviznog kursa	27	42
Efekti promjene ispravke vrijednosti	(50)	5
Novčana sredstva na početku godine	<u>119.000</u>	<u>114.099</u>
Novčana sredstva na kraju godine	<u>164.605</u>	<u>119.000</u>
Novčana sredstva se sastoje od sljedećih pozicija:		
- Novčana sredstva i sredstva kod Centralne Banke	143.135	106.732
- Sredstva kod drugih banaka	21.470	12.268
	<u>164.605</u>	<u>119.000</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

MF banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: "Banka") je osnovana 12. juna 2007. godine i to pod nazivom IEFK BANKA A.D. BANJA LUKA.

U postupku registracije Banke za vršenje osnovnih djelatnosti ispunjeni su svi uslovi koji su zahtijevani od strane regulatornih organa. Agencija za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: "ABRS" ili "Agencija") je svojim Rješenjem broj 03-231-11/2007 od 11. maja 2007. godine izdala dozvolu za rad i osnivanje Banke, dok je Rješenjem broj 03-657-4/2007 od 12. jula 2007. godine izdala dozvolu Banci za obavljanje međubankarskih platnih transakcija.

Na Skupštini akcionara održanoj 6. aprila 2010. godine prethodni akcionari Banke su donijeli odluku o prodaji 100% kapitala Banke (napomena 24.) nakon čega su potpisali Ugovor o kupoprodaji kapitala dana 8. jula 2010. godine, od kada većinski akcionar Banke postaje MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka, kada i preuzima upravljanje i kontrolu nad Bankom. MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka je matično društvo Banke na 31. decembar 2021. i 31. decembar 2022. godine..

Na osnovu odluke novih akcionara Banke i rješenja nadležnog suda u Banjoj Luci od 26. novembra 2010. godine, Banka mijenja naziv u MF banka a.d., Banja Luka.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa propisima Republike Srpske dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Sjedište Banke je u Banjoj Luci, ulica Aleja Svetog Save 61. Na dan 31.12.2022. godine Banka svoje poslovanje obavlja u sjedištu u Banjoj Luci, Ulica Aleja Svetog Save 61 i preko filijala Banja Luka, Prijedor, Bijeljina, Derventa, Doboj, Istočno Sarajevo, Tuzla, Cazin, Gradačac, Ilidža, Zenica, Trebinje, te preko ekspozitura Prnjavor, Teslić, Novi Grad, Zvornik, Pale, Laktaši, Gračanica, Živinice, Banja Luka, Novi Grad Sarajevo, Bugojno, Brčko, Bihać, Srebrenik, Gradiška, Velika Kladuša, Sarajevo Centar i šaltera u Novoj Topoli, Omarskoj, Petrovu, Kostajnici i Trnu.

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala 293 zaposlena radnika (31. decembra 2021. godine: 261 zaposlenog).

Organi upravljanja i nadzor Bankom su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Banke. Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština Banke. Banku zastupa i predstavlja predsjednik Uprave. Banka je formirala Kreditne odbore i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, te različite komisije.

Na dan 31. decembra 2022. godine organe upravljanja i nadzor Banke čine:

Nadzorni odbor od 16. decembra 2022. godine:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Darko Radić, član
- Dželila Huremović, član
- Freider Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član

Nadzorni odbor do 16. decembra 2022. godine:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Milijana Čavić, član
- Dželila Huremović, član
- Freider Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE (nastavak)

Nadzorni odbor do 23. juna 2022. godine:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Mladen Bosnić, član
- Dželila Huremović, član
- Freider Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član

Uprava Banke od 18. februara 2022. godine :

- Bojan Luburić, predsjednik
- Saša Sekulić, član
- Dragan Đurić, član

Uprava Banke do 18. februara 2022. godine :

- Bojan Luburić, predsjednik
- Sandra Lonco, član
- Dragan Đurić, član

Odbor za reviziju od 29. aprila 2022. godine:

- Đurđica Dragojević, predsjednik, nezavisni član
- Milena Haneš, član
- Sanja Brkić, član
- Mira Cvijan, član
- Željko Pena, član

Odbor za reviziju do 29. aprila 2022. godine:

- Đurđica Dragojević, predsjednik, nezavisni član
- Radmila Bjeljac, član
- Sanja Brkić, član
- Mira Cvijan, član
- Željko Pena, član

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) u smislu Zakona o računovodstvu i reviziji i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Agencija za bankarstvo Republike Srpske donijela je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu Odluka) koja se primjenjuje od 01. januara 2020. godine. Rezultat sprovođenja Odluke su razlike proistekle iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtjevane Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9 (MSFI 9).

U skladu sa Odlukom Banka je formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke i ostalu aktivu u iznosu od 1.351 hiljada BAM u odnosu na iznos dobijen obračunom koji je rezultat internog modela Banke koji je bio u primjeni do 31. decembra 2019. godine, a prema zahtjevima MSFI 9. Razlike na dan 31.12.2022. i 31.12.2021. godine proizilaze kako slijedi:

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra	
	2022.	2021.
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti na nivou kreditnog rizika 1 – Stage 1	159	670
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti na nivou kreditnog rizika 2 – Stage 2	1.038	938
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti na nivou kreditnog rizika 3 -Stage 3	368	1.068
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 26. Odluke za izloženosti potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga i ostalih potraživanja	(214)	(123)

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), osim za hartije od vrijednosti koje su iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kao što je dalje opisano u računovodstvenim politikama.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i primljena i data sredstva.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Banka je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2.4. Načelo stalnosti poslovanja

Uprava Banke je procijenila sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uključujući uticaj pandemije COVID - 19 i uticaj posljedica na globalnu privredu uzrokovanih sukobom u Ukrajini početkom 2022. godine, i zadovoljni su što Banka raspolaže sa resursima da nastavi poslovanja u doglednoj budućnosti. Osim toga, rukovodstvo nije svjesno bilo kakve materijalne neizvjesnosti koje bi mogle da dovedu do značajne sumnje na sposobnost Banke da nastavi poslovanje. Zbog toga, finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI")

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

Primjena novih i izmjena postojećih standarda, koji su stupili na snagu

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Referenci na konceptualni okvir (izmjene i dopune MSFI 3);
- Koncesije za najam u vezi sa COVID-19 nakon 30. juna 2021. godine (izmjene i dopune MSFI 16);
- Nekretnine, postrojenja i oprema: Prihodi prije namjeravane upotrebe (izmjene i dopune MRS 16);
- Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora (izmjene i dopune MRS 37);
- Godišnja poboljšanja (ciklus 2018. – 2020.): – Prva primjena zavisnog subjekta (izmjene i dopune MSFI 1) – Naknade u testu '10 procenata' za prestanak priznavanja obaveza (izmjene i dopune MSFI 9);
- Podsticaji najmova (izmjene i dopune MSFI 16);
- Oporezivanje u mjerenju fer vrijednosti (izmjene i dopune MRS 41).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u pojedinačnim finansijskim izvještajima Banke.

Novi standardi i izmjene postojećih standarda koji su izdati, a još nisu u primjeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MSFI 17 'Ugovori o osiguranju'
- Izmjene i dopune MSFI 17 'Ugovori o osiguranju' (izmjene i dopune MSFI 17 i MSFI 4);
- Klasifikacija obaveza kao kratkoročnih ili kao dugoročnih (izmjene i dopune MRS 1);
- Objelodanjivanje računovodstvenih politika (izmjene i dopune MRS 1 i MSFI izjava o praksi 2);
- Odgođena porezna imovina i obaveze koje proizlaze iz pojedine transakcije (izmjene i dopune MRS 12). Banka je izabrala da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego što oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na pojedinačne finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

Banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

2.6. Uticaj Pandemije Covid-19

Nakon dve godine intenzivnog uticaja efekata uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19, tokom 2022 godine je evidentan blaži uticaj, i isti se između ostalog reflektovao na ekonomiju, a samim tim i na finansijski odnosno bankarski sistem u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, i šire.

U skladu sa Odluku o privremenim mjerama bankama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19 od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Banka je na osnovu navedene odluke donijela Program posebnih mjera za klijente pogođene kriznom situacijom sa setom mjera, koji obuhvataju privremeni moratorijum i posebne (primjerene) modalitete (moratorijum, grejs period, produženje roka, dodatna izloženost i druge mjere s ciljem olakšavanja urednosti plaćanja obaveza klijenata i održavanja poslovanja) i iste su bile u primjeni, kako prethodnih godina, tako i tokom 2022 godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**2.7. Uticaj Pandemije Covid-19 (nastavak)**

U pregledu ispod su navedeni podaci o broju mjera i iznosu bilansnih izloženosti:
(u hiljadama BAM)

„Covid mjere“ 31.12.2022.	Aktivne mjere/ bruto kredit		Istekle mjere/ bruto kredit		Ukupno	
	Broj mjera	Iznos	Broj mjera	Iznos	Broj mjera	Iznos
Pravna lica	150	20.314	180	20.757	330	41.071
Stanovništvo	142	8.253	565	13.770	707	22.023
Ukupno:	292	28.567	745	34.527	1.037	63.094

„Covid mjere“ 31.12.2022.	Stage 1 na dan odobranja „Covid mjere“ Bruto kredit	Stage 2 na dan odobranja „Covid mjere“ Bruto kredit	Stage 3 na dan odobranja „Covid mjere“ Bruto kredit	Ukupno
	Pravna lica	30.637	10.257	
Stanovništvo	15.363	5.930	730	22.023
Ukupno:	46.000	16.187	907	63.094

Kroz odobravanje ovih mjera Banka je nastojala da klijentima koji su direktno ili indirektno pogođeni negativnim efektima pandemije odobri olakšice kroz koje će se omogućiti da u narednom periodu uspostave održiv model poslovanja i uredno izmiruju kreditne obaveze prema Banci. Istovremeno, Banka nastavlja da aktivno, intezivno i sa posebnom pažnjom vrši prepoznavanje rizika, posebno kreditnog, rizika likvidnosti i izvora finansiranja sa aspekta uticaja pandemije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi od kamata i naknada**

Prihodi i rashodi od kamata za sve finansijske instrumente, osim finansijske instrumenate klasifikovane kao raspoloživi za prodaju ili utvrđeni po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, iskazuju se po fer vrijednosti primljenih ili datih sredstava, i prezentovani su kao Prihodi ili Rashodi po osnovu kamata, odnosno Prihodi ili Rashodi po osnovu naknada i provizija, u bilansu uspjeha.

Prihod od kamata je vremenski razgraničen i priznaje se metodom efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja tačno diskontuje (svodi) procijenjene buduće novčane tokove u toku očekivanog vijeka finansijske imovine na neto nadoknadivu vrijednost te imovine prilikom inicijalnog priznavanja.

Naknade za odobravanje kredita se vremenski razgraničavaju i amortizuju u toku trajanja kredita, primjenom metode efektivne kamatne stope, i prezentovani su u okviru Prihoda od kamata.

Prihodi od kamata se priznaju isključivo za kredite i druge plasmane kod kojih ne postoje problemi u naplati, odnosno koji ne predstavljaju nekvalitetne (obezvrjeđene) plasmane. Obračuni potraživanja za kamate po kreditima i drugim plasmanima, kod kojih postoje problemi u naplati odnosno koji predstavljaju nekvalitetne (obezvrjeđene) plasmane, evidentiraju se u vanbilansnoj evidenciji, a priznaju se kao prihod perioda samo ako su naplaćeni.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu na dan bilansa stanja. Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.3. Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja**

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti i umanjeni za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost, primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	<u>Stopa (%)</u>	<u>Vijek trajanja (godina)</u>
Građevinski objekti	1,3%	77
Putnički automobili	15,5%	6,5
Kompjuterska oprema	25%	4
Telefonske centrale	7%-10%	10-14,3
Namještaj	10%-12,5%	8-10
Nematerijalna ulaganja	20%	5

Rukovodstvo Banke smatra da stope amortizacije realno odražavaju način očekivanog trošenja budućih ekonomskih koristi od korišćenja opreme i nematerijalnih ulaganja.

Amortizacija sredstava započinje kada ono postane raspoloživo za korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno da sredstvo funkcioniše na način na koji to predviđa rukovodstvo Banke.

Oprema čiji je rok trajanja kraći od godinu dana ima tretman sitnog inventara i u cijelosti se otpisuje prilikom stavljanja u upotrebu.

3.4. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje Banka kao vlasnik ili korisnik finansijskog lizinga drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnina i/ili radi uvećanja kapitala, a ne radi upotrebe za pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja.

Početno priznavanje investicione nekretnine vrši se po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za zavisne troškove. Nakanadno mjerenje investicione nekretnine se vrši u visini nabavne vrijednosti umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost, primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	<u>Stopa (%)</u>	<u>Vijek trajanja (godina)</u>
Građevinski objekti	1,3%	77

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Poslovni prostori uzeti u najam

Banka se opredjelila da MSFI 16 "Najmovi" primjenjuje od datuma njegovog stupanja na snagu tj. od 01. januara 2019. godine primjenom kumulativnog "catch-up" pristupa.

Zajmoprimac na početku korištenja ugovora procjenjuje da li ugovor, ili dio ugovora, predstavlja najam. Ugovor ili dio ugovora predstavlja najam ako se ugovorom prenosi pravo na kontrolu upotrebe identifikovanog sredstva u određenom periodu u zamjenu za naknadu. Kontrola je prenijeta kada zajmoprimac ima pravo da upravlja korišćenjem identifikovanog sredstva i da ostvari ekonomske koristi korišćenjem tog sredstva.

Banka kao primalac najma koristi izuzeća od najma u slučajevima kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti.

U skladu sa MSFI 16 Banka kao primalac najma priznaje sredstvo s pravom korišćenja i obavezu po osnovu zakupa na datum početka najma. Datum početka najma je datum na koji davalac najma daje osnovno sredstvo (tj. sredstvo koje je predmet najma) na raspolaganje primaocu najma.

Banka kao primalac najma kao trošak perioda priznaje amortizaciju sredstava sa pravom korišćenja, kamatu na obaveze po osnovu zakupa i poreske obaveze.

Prilikom obračuna amortizacije sredstva sa pravom korišćenja Banka koristi proporcionalni metod obračuna kroz period trajanja zakupa.

Kao kamatnu stopu na obaveze po osnovu zakupa Banka primjenjuje inkrementalnu stopu zaduživanja, koja je definisana kao kamatna stopa koju bi Banka kao primalac zakupa morala platiti da u sličnom periodu i uz slične garancije pozajmi sredstva potrebna za nabavku sredstva slične vrijednosti kao sredstvo s pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

3.6. Umanjenje vrijednosti stalne imovine

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju, Banka preispituje knjigovodstvene iznose svoje opreme i nematerijalnih ulaganja da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Banka procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada. Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjeni nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa tog sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) usljed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim đako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti. u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usljed revalorizacije.

Na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine, na osnovu procjene rukovodstva Banke, ne postoje indikacije da je vrijednost opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih nekretnina obezvrjeđena.

3.7. Finansijski instrumenti

Finansijskim instrumentom se smatra svaki ugovor kojim nastaje finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza Banke, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog sredstva trećih lica.

Klasifikacija finansijske imovine vrši se na slijedeće načine, odnosno:

- mjeri se po amortizovanom trošku ako su ispunjena slijedeća oba navedena uslova:
  - a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske sredstava kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi.
  - b) ukoliko ugovornim uslovima finansijske imovine, nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavicu izvanredno.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

- mjeri se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba slijedeća uslova:
  - a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijskog sredstva.
  - b) ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnicu izvanredno.
- mjeri se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ukoliko nije mjereno po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijske obaveze se klasifikuju kao obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ili po amortizovanoj vrijednosti. Ukoliko su namijenjene trgovanju, klasifikuju se kao obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja obuhvataju plasmane bankama i plasmane klijentima, bez namjere daljeg trgovanja. Banka vrednuje kredite i potraživanja kao finansijsku imovinu po amortizovanom trošku ukoliko su oba od slijedećih uslova ispunjena:

- a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske sredstava kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi.
- b) ukoliko ugovornim uslovima finansijske imovine, nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnicu izvanredno.

Početno mjerenje kredita i potraživanja se vrši po fer vrijednosti. Naknadno vrednovanje kredita i potraživanja se vrši po metodi amortizovanih troškova primjenom efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa uključuje naknade koje se direktno mogu pripisati kreditu i plasmanu. Na svaki datum bilansiranja Banka vrši procjenu impariteta odnosno da li postoje dokazi da je neki kredit/plasman ili grupa kredita /plasmana obezvrijeđena.

Kriteriji koje Banka koristi da odredi da li postoji objektivni dokaz o obezvrijeđivanju uključuju:

- kašnjenje u plaćanju ugovorene otplate glavnice i kamate,
- poteškoće u novčanim tokovima (pad pokazatelja neto dobiti, prihoda od prodaje, adekvatnosti kapitala),
- kršenje ugovorenih obaveza,
- započinjanje postupka stečaja,
- smanjenje vrijednosti instrumenata obezbjeđenja.

Ako bilo koji od navedenih dokaza postoji, mora se procijeniti nadoknadivi iznos sredstava (vrijednost koja se može povratiti) i ukoliko je on manji od knjigovodstvene vrijednosti sredstva, potrebno je priznati gubitak usljed umanjnja u bilansu uspjeha, a u bilansu stanja otpisati knjigovodstvenu vrijednost sredstva na niži nadoknadivi iznos.

U slučaju kredita i potraživanja obezvrijeđenje se pojavljuje ako postoji objektivni dokaz da ukupan iznos plaćanja, koji je utvrđen ugovorom, u pogledu glavnice duga i kamate, neće biti ostvaren.

Gubitak zbog obezvrijeđenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti kredita i njegovog procijenjenog nadoknadivog iznosa.

Nadoknadivi iznos je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih priliva po kreditu diskontovanih po efektivnoj kamatnoj stopi.

Obezvrijeđenje se procjenjuje pojedinačno, prije svega za kredite koji su individualno značajni ili na grupnoj osnovi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

Obračuni kamata tekućeg perioda na nekvalitetnu aktivu imaju tretman suspendovane kamate, što znači da se dalji obračun kamate evidentira u vanbilansnoj evidenciji.

Priznavanje gubitka zbog obezvređenja se vrši na teret bilansa uspjeha. Iznosi za koje je vrijednost kredita/plasmana umanjena po osnovu gubitka vode se preko računa ispravke vrijednosti.

Ukoliko se iznos gubitka smanjuje usljed događaja nastalih nakon njegovog inicijalnog priznavanja, ukidanje gubitka se vrši u korist bilansa uspjeha kao dobitak, ali ukidanje gubitka tj. dobitak ne može da bude u iznosu većem od amortizovane vrijednosti koja bi bila na dan ukidanja da gubitak nije bio priznat.

Politika rezervisanja po osnovu kreditnih gubitaka detaljno je objašnjena u „Metodologija procjene ispravke vrijednosti i obračuna rezervisanja (napomena 4.).

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Kao finansijsku imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit Banka podrazumjeva kategoriju dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko su ispunjeni slijedeći uslovi:

- a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijskog sredstva.
- b) ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavicu izvanredno.

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se vrednuju po fer vrijednosti sa priznavanjem dobitaka i gubitaka uslijed promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prihodi od kamata i dobiti i gubici od kursnih razlika se priznaju u bilansu uspjeha na isti način kao i finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku. Prilikom prestanka priznavanja, kumulativni dobiti ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasifikuju iz ostale sveobuhvatne dobiti u bilans uspjeha.

Početno mjerenje se vrši po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se direktno mogu pripisati njihovoj kupovini/sticanju/izdavanju.

Naknadno mjerenje se vrši po fer vrijednosti. Fer vrijednost se određuje na aktivnom tržištu (berzi) i predstavlja ponuđenu cijenu berze na dan vrednovanja finansijskog sredstva ili u slučaju odsustva aktivnog tržišta, na osnovu najbolje procjene Banke o iznosu fer vrijednosti navedenih ulaganja korišćenjem metoda diskontovanja novčanih tokova ili oslanjanjem na mišljenje nezavisnog eksperta.

Kratkoročne promjene fer vrijednosti obuhvataju se u okviru kapitala (povećanje i smanjenje).

Ukoliko Banka utvrdi dugoročni pad fer vrijednosti na ovim sredstvima, svi kumulativni gubici priznati direktno u kapitalu se prenose sa pozicije kapitala na pozicije bilansa uspjeha, iako sredstvo nije isknjiženo.

Banka prihvata datum trgovanja kao način obračuna dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit .

Očekivani kreditni gubici za dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u bilansu stanja. Iznos koji je jednak rezervisanju koji bi nastalo da je imovina vrednovana po amortizovanom trošku se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao akumulirani iznos umanjenja vrijednosti sa vezanim priznavanjem u bilansu uspjeha. Akumulirani iznos prizat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasifikuje u bilansu uspjeha nakon prestanka priznavanja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju dugoročne i kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze, odnosno predstavljaju instrumente finansiranja kao finansijske obaveze ili kao kapital u zavisnosti od ugovornih uslova.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata, umanjena za otplate glavnice, uvećana za iznose kapitalizovanih kamata i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca. Finansijske obaveze se klasifikuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata, dividende, dobiti i gubici koji se odnose na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Banka ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijska instrumenti (nastavak)

Vrednovanje obezvrjeđenja i ispravke vrijednosti

Za vrednovanje obezvrjeđenja Banka primenjuje koncept očekivanog kreditnog gubitka. Banka na kraju svakog mjeseca vrši obračun i knjiženje ispravki vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima, primjenjujući slijedeću metodologiju „Metodologija procjene ispravke vrijednosti i obračuna rezervisanja u skladu sa MSFI 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka“

3.8. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobit

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske predviđaju mogućnost umanjenja poreske osnovice za iznose ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu za obavljanje vlastite proizvodne djelatnosti i za iznose plaćenog poreza na dohodak i doprinosa na lična primanja za više od 30 novo zaposlenih radnika na kraju poslovne godine.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Indirektni porezi i doprinosi

Indirektni porezi i doprinosi uključuju doprinose koji padaju na teret poslodavca, porez na imovinu i različite vrste drugih poreza i doprinosa uključenih u okviru ostalih rashoda iz poslovanja.

3.9. Beneficije zaposlenima

U skladu sa domaćim propisima, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu i penziono osiguranje koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Pomenute obaveze uključuju plaćanje poreza i doprinosa u ime zaposlenih, u iznosu obračunatom u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, Banka je takođe u obavezi da dio poreza i doprinosa iz bruto plata zaposlenih, u ime zaposlenih uplati na račun javnih fondova. Ovi doprinosi knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

U skladu sa zahtjevima IAS 19 “Naknade zaposlenima” Banka vrši aktuarski obračun rezervisanja kako bi se utvrdila sadašnja vrijednost akumuliranih prava zaposlenih za otpremine. Banka je obavezna da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremine u visini tri mjesečne plate ostvarene od strane zaposlenog.

Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda kreditiranja projektovanih jedinica, sa aktuarskim odmjerkavanjem koje se vrši na dan bilansa stanja.

3. PRE GLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Najam

Banka kao davalac najma

Najam se klasifikuje kao finansijski najam u svim slučajevima kada je Banka davalac najma i to kada se najmom, na korisnika najma, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizlaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi najam se klasifikuje kao operativni najam.

Prihod po osnovu operativnog najma (prihod od zakupa) priznaje se primjenom linearne metode tokom perioda trajanja najma. Indirektni troškovi nastali u pregovorima i ugovaranjem operativnog najma dodaju se knjigovodstvenom iznosu iznajmljenog sredstva i priznaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja najma.

Banka kao korisnik najma

Banka kao primalac najma vrši obračun najma u skladu sa MSFI 16, osim u slučajevima kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti.

Kao trošak perioda Banka priznaje amortizaciju sredstva sa pravom korištenja, kamate na obaveze po osnovu zakupa, poreske obaveze, a za slučajeve kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti Banka priznaje trošak na linearnoj osnovi za vrijeme trajanja najma.

3.11. Rezervisanja

U skladu sa MRS 37 rezervisanje nastaje i priznaje se kada je:

- obaveza nastala kao rezultat prošlog događaja (zakonska, pravna ili izvedena),
- kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveza,
- kada iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

Banka vrši rezervisanje za pokriće obaveza (pravnih, stvarnih i izvedenih). Rezervisanje za troškove se prati po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje se vrši u korist prihoda.

Rezervisanje se preispituje na dan svakog bilansa stanja i koriguje da odražava najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza, rezervisanje se ukida.

Banka procjenjuje iznose rezervisanja koje je potrebno priznati u slučaju, sudskih sporova i svim drugim slučajevima kada postoji sadašnja obaveza na dan bilansa stanja kao rezultat prošlog događaja.

U skladu sa MRS 19 Banka formira rezervisanja za otpremnine radnika na osnovu aktuarskog obračuna.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan izvještaja o finansijskom položaju koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Procijenjeni korisni vijek opreme i nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja

Određivanje korisnog vijeka opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Obezvrijeđenje vrijednosti sredstava

Na dan izvještaja o finansijskom položaju rukovodstvo Banke analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvrijeđenje, nadoknadivi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadiive vrijednosti.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Metodologija za izračunavanje ispravke vrijednosti za očekivane gubitke prema zahtjevima Međunarodnog finansijskog izvještavanja 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka definiše metode i tehnike koje se koriste u u cilju obračunavanja individualne i grupne (portfolio) ispravke vrijednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija Banke.

Metodologija definiše kriterije za određenje tipa finansijske aktive koja se obezvrijeđuje, kriterije za identifikaciju potraživanja koja je potrebno individualno procijeniti kao i kriterije za ocjenu potraživanja koja su predmet grupne procjene i ista se primjenjuje na nivou Banke na sistematičan način i konzistentno tokom vremena. Konzistentnom primjenom Metodologije omogućava se pravovremeno utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka koji proističu usljed neispunjenja ugovornih obaveza od strane klijenata ili značajnog povećanja kreditnog rizika, a sve u cilju zaštite kapitala Banke u periodu kada gubitak bude identifikovan i realizovan. Metodologija se zasniva na zahtjevima definisanim Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Istorijski podaci koji se koriste u izračunima su dostupni za posljednjih tri/sedam godina u zavisnosti od regulatornog zahtjeva i samog pokazatelja. Uzimajući u obzir naprijed navedeno, gdje je to primjenjivo, ova Metodologija se zasniva na pravilima i istorijskim podacima, uvažava objektivne kriterije poslovanja na lokalnom tržištu (korištenje realne diskontne stope prilikom procjene očekivanih novčanih tokova, utrživost kolaterala i vrijeme potrebno za realizaciju, važeće zakonske propise i sudsku praksu u izvršenju istih, trenutne ekonomske uslove i druge relevantne faktore koji utiču na finansijsku sposobnost dužnika) te nameće obavezu Banke da procijeni trenutno stanje ekonomskog okruženja u kojem posluje i u skladu s tim u ispravke vrijednosti ugradi očekivanje za buduće informacije.

Metodologijom se definiše:

- 1) Tip finansijske imovine tj. da li se radi o kupljenoj ili kreditno umanjenoj imovini;
- 2) Određivanje nivoa kreditnog rizika (engl. stage) u kojoj se finansijska imovina nalazi;
- 3) Određivanje limita materijalne značajnosti za pojedinačne izloženosti;
- 4) Identifikaciju izloženosti koje se procjenjuju/klasifikuju na individualnoj odnosno portfolio (grupnoj) osnovi;
- 5) Individualna ispravka vrijednosti;
- 6) Grupna ispravka vrijednosti (na nivou portfolija).

Pored navedenog Metodologija obuhvata sljedeće:

- 1) identifikaciju potraživanja koja se klasifikuju na individualnoj, odnosno portfolio osnovi, te kriterije razvrstavanja potraživanja u homogene grupe sa sličnim karakteristikama
- 2) utvrđene metode i tehnike za klasifikaciju na individualnoj, odnosno portfolio osnovi, uključujući i način procjene očekivanog vremena naplate i procenta vrijednosti instrumenta osiguranja potraživanja iz kojeg će biti izvršena naplata (uzeti u obzir sve troškove aktiviranja i naplate), te faktore koji se koriste pri utvrđivanju vremenskih intervala za procjenu gubitaka na osnovu podataka iz ranijih perioda;
- 3) korištene analize, procjene i ostali postupci pri obračunu ispravke vrijednosti,
- 4) osiguravanje tačnih i ažurnih podataka koji se uzimaju u obzir pri ocjeni naplativosti potraživanja;
- 5) jasno određene organizacione dijelove u čijoj nadležnosti je navedena procjena i uslove pod kojima se može vršiti procjena na osnovu ranijih iskustava.

Banka prvo procjenjuje da li postoji objektivni dokaz o obezvrijeđenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ako Banka utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o pojedinačnom obezvrijeđenju za finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, to sredstvo se uključuje u grupu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i procjenjuje se obezvrijeđenje na portfolio osnovi.

Individualno značajna izloženost je izloženost koja se smatra značajnom za upravljanje rizikom ili finansijsko izvještavanje, a na temelju njene vrijednosti ili karakteristika. Banka definiše da su pojedinačno značajne izloženosti one koje prelaze određeni prag ili su ispod praga, ali imaju specifičan profil rizika (u smislu potencijalnog kreditnog gubitka).

Način obračuna ispravke vrijednosti zavisi od toga da li se izloženost tretira kao pojedinačno značajna ili ne.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Ispravka vrijednosti potraživanja (nastavak)

Banka je dužna da na individualnoj osnovi utvrđuje očekivane kreditne gubitke za pojedinačno značajne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3, odnosno koje su veće od:

- 30.000 BAM, ukoliko njena neto aktiva iznosi do 500 miliona BAM,
- 50.000 BAM, ukoliko njena neto aktiva iznosi od 500 miliona BAM do jedne milijarde BAM,
- 100.000 BAM, ukoliko njena neto aktiva iznosi preko jedne milijarde BAM.

Banka je tokom 2022 godine primjenila konzervativniji pristup te prag značajnosti zadržala na iznosu od 30.000 BAM.

Izloženosti Banke koje predstavljaju ostala potraživanja predmet su individualne procjene zbog specifičnosti svakog pojedinačnog potraživanja. Postupak procjene obezvrjeđenja se vrši za sva potraživanja koja su internom metodologijom Banke definisana kao materijalno značajna.

Pod materijalno značajnim iznosom podrazumjevaju se iznosi veći od:

- Fizičkog lica u iznosu većem od 200 BAM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika,
- Pravnog lica u iznosu većem od 1.000 BAM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Banka utvrđuje status neizmirenja obaveza kada je ispunjen jedan ili oba od sledećih uslova:

- dužnik kasni sa otplatom prema banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu,
- Banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema banci, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala.

Banka utvrđuje status neizmirenja obaveza za pravna i fizička lica na nivou ukupnih potraživanja od tih lica odnosno primjenjuje klijentski pristup.

Obračun ispravke vrijednosti i rezervisanja za gubitke po individualnim materijalno značajnim izloženostima kod kojih je identifikovan objektivni događaj obezvrjeđenja vrši se kroz individualnu ispravku vrijednosti.

Individualna ispravka vrijednosti podrazumjeva procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, analizu očekivanih budućih novčanih tokova u više različitih scenarija naplate sa određenim vjerovatnoćama svakog scenarija te izračuna njihove sadašnje vrijednosti.

Individualna ispravka vrijednosti se izračunava kao razlika između ukupne bilansne izloženosti klijenta po kreditu (dospjela glavnica, nedospjela glavnica, kamata) i zbira neto sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih tokova novca (iz redovne otplate i iz aktiviranih instrumenata obezvrjeđenja) tog kredita. Za svaku transakciju pojedinačno budući tokovi novca biće pojedinačno određeni i to posebno za glavicu i posebno za kamatu.

Grupna ispravka vrijednosti podrazumjeva obračun ispravke vrijednosti kroz portfolio ispravku vrijednosti vrši se za sljedeće vrste izloženosti:

- Za izloženosti koje nisu materijalno značajne u nivou kreditnog rizika 3;
- Za sve izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 i nivou kreditnog rizika 2 izuzev izloženosti za koje je Banka identifikovala značajno povećanje kreditnog rizika za koje obračun na grupnoj osnovi ne odražava identifikovani nivo rizika klijenta.

Metodologijom su definisane vrste sredstava obezvrjeđenja (kolaterala) i parametri vezani za kolaterale koji se koriste prilikom obračuna ispravke vrijednosti na individualnoj i portfolio osnovi.

Osnovicu za portfolio obračun ispravke vrijednosti predstavlja ukupna izloženost (bilansna izloženost i vanbilansna izloženost koja se prethodno koriguje sa faktorom kreditne konverzije (CCF)).

Primjenom definisanih parametara po pojedinačnim vrstama kolaterala za potrebe obračuna individualne ispravke vrijednosti na individualno materijalno značajne izloženosti koje su obezvrjeđene ovim vrstama kolaterala, dobija se očekivani tok gotovine umanjen kroz diskontovanje na sadašnju vrijednost. Postupci i metodi koji detaljnije opisuju aktivnosti vezane za sredstva obezvrjeđenja (klasifikacija instrumenata obezvrjeđenja, relevantni metodi procjene vrijednosti, ovlašteni procjenitelji i ostalo) propisani su Politikom prihvatljivih instrumenata obezvrjeđenja.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Beneficije zaposlenima

Banka angažuje ovlašćenog aktuara da u ime Banke izvrši obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine. Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine, ovlašćeni aktuar koristi sljedeće pretpostavke: projektovani rast zarada, godine radnog staža za odlazak u penziju, projektovana fluktuacija zaposlenih na osnovu podataka o istorijskom kretanju zaposlenih u prethodnom periodu, zvanično objavljene stope mortaliteta iz okruženja, kao i ostali uslovi neophodni za ostvarivanje prava na otpremninu. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

5. PRIHODI PO OSNOVU KAMATA

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra	
	2022.	2021.
Prihodi po osnovu kamata od:		
Banke i bankarska grupa	2	-
Preduzeće	26.596	22.009
Stanovništvo	16.017	14.802
Javni sektor	894	902
Neprofitne organizacije	60	57
Ostalo	9	2
Ukupno:	43.578	37.772

6. RASHODI PO OSNOVU KAMATA

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra	
	2022.	2021.
Rashodi po osnovu kamata od:		
Stanovništvo	5.424	6.095
Javni sektor	77	125
Nebankarske finansijske institucije	448	437
Kamate na subordinirani dug	423	430
Kamate na kredite	1.619	708
Preduzeća	207	150
Neprofitne organizacije	39	35
Banke i bankarske institucije	30	43
Ostalo	3	11
Ukupno:	8.270	8.034

7. PRIHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra	
	2022.	2021.
Naknade po osnovu obavljanja platnog prometa u zemlji i inostranstvu	7.473	5.774
Prihodi iz poslovanja sa devizama	2.027	1.481
Naknade po kreditima	808	699
Naknade po vanbilansnim poslovima	1.294	1.083
Ukupno:	11.602	9.037

8. RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra	
	2022.	2021.
Naknade Centralne Banke po osnovu usluga platnog prometa u zemlji	1.138	986
Naknade po osnovu kartičarskog poslovanja	805	703
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	314	204
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	361	274
Naknade po osnovu obrade kredita	136	71
Ostale naknade i provizije	39	43
Ukupno:	2.793	2.281

9. OSTALI PRIHODI POSLOVANJA

(U hiljadama BAM)

	Period završen 31. decembra	
	2022.	2021.
Naplaćena otpisana potraživanja	1.055	1.005
Ostali prihodi	1.700	1.222
Ukupno:	2.755	2.227

10. OSTALI RASHODI POSLOVANJA

(U hiljadama BAM)

	Period završen 31. decembra	
	2022.	2021.
Bruto lična primanja	10.274	8.860
Naknade članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju, pomoć za radnike	279	131
Troškovi stručnog obrazovanja radnika	69	43
Troškovi materijala i usluga i režijski troškovi	821	695
Troškovi službenog puta	61	26
Troškovi ptt usluga	729	702
Troškovi održavanja opreme/software	681	638
Troškovi reklame i propaganda	556	553
Troškovi zakupa	442	407
Troškovi članarina	182	165
Troškovi reprezentacije	410	247
Troškovi obezbjeđenja imovine	1.158	935
Amortizacija (napomena 17)	2.666	2.380
Troškovi poreza i doprinosa	166	111
Troškovi naknada	900	712
Otpis nenaplativih potraživanja	149	209
Troškovi angažovanja drugih lica	302	153
Ostalo	3.461	2.214
Ukupno:	23.306	19.181

(U hiljadama BAM)

Bruto lična primanja

	Period završen 31. decembra	
	2022.	2021.
Troškovi neto zarada	6.304	5.491
Troškovi poreza i doprinosa na zarade	3.970	3.369
Ukupno bruto lična primanja:	10.274	8.860

11. UMANJENJE VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

a) Knjiženja na teret rashoda

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen	
	31. decembra	
	2022.	2021.
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	(270)	(267)
Kreditni plasirani komitentima	(77.207)	(41.850)
Ostala aktiva i hartije od vrijednosti	(4.886)	(1.657)
Potencijalne i ugovorene obaveze	(3.504)	(1.600)
Ukupno:	(85.867)	(45.374)

b) Ukidanje rezervisanja u korist prihoda

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen	
	31. decembra	
	2022.	2021.
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	220	272
Kreditni plasirani komitentima	70.656	32.829
Ostala aktiva i hartije od vrijednosti	1.024	833
Potencijalne i ugovorene obaveze	3.210	1.628
Ukupno:	75.110	35.562
Neto rezervisanja	(10.757)	(9.812)

11. UMANJENJE VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA (nastavak)

c) Kretanja tokom perioda za umanjene vrijednosti i rezervisanja

(U hiljadama BAM)

	Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka (napomena 13 i 14)	Kreditni plasirani komitentima (napomena 16)	Ostala aktiva (napomena 18)	Hartije od vrijednosti (napomena 15)	Potencijalne i ugovorene obaveze	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	162	37.944	2.654	36	682	41.478
Izdvajanje u toku godine	267	41.850	1.637	-	1.600	45.354
Ukidanje rezervisanja	(272)	(32.829)	(827)	-	(1.628)	(35.556)
Izdvajanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	20	-	20
Ukidanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	(6)	-	(6)
Računovodstveno otpisana aktiva	-	(2.996)	-	-	-	(2.996)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	157	43.969	3.464	50	654	48.294
Izdvajanje u toku godine	270	77.207	4.879	-	3.504	85.860
Ukidanje rezervisanja	(220)	(70.656)	(1.015)	-	(3.210)	(75.101)
Izdvajanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	7	-	7
Ukidanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	(9)	-	(9)
Računovodstveno otpisana aktiva	-	(4.707)	(5)	-	-	(4.712)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	207	45.813	7.323	48	948	54.339

12. POREZ NA DOBIT

Trošak poreza na dobit može biti usklađen sa dobitkom iz izvještaja o dobitku i gubitku kako slijedi:

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra	
	2022.	2021.
Dobit prije oporezivanja	12.834	9.771
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	1.283	977
Umanjenje/uvećanje poreza za prihode	(3.082)	1.085
Poresko priznati/nepriznati troškovi od umanjenja vrijednosti kredita i ostale imovine	3.192	(1.478)
Poresko nepriznati ostali troškovi	122	65
Nepriznat poreski kredit	4	511
Ukupno porez na dobit	1.519	1.160
Porez na dobit RS	963	487
Porez na dobit ostvaren za poslovnu jedinicu u Brčko Distriktu	497	606
Porez na dobit ostvaren za poslovne jedinice FBiH	59	67
Ukupno porez na dobit	1.519	1.160
<i>Efektivna stopa poreza na dobit</i>	11,84%	11,87%

Banka je za poslovnu 2022. godinu vršila uplatu mjesečnih akontacija poreza na dobit za Republiku Srpsku, Brčko Distrikt i Federaciju Bosne i Hercegovine u visini 1/12 obračunatog poreza na dobit za 2021. godinu.

Poreske obaveze su navedene u poreskim prijavama Banke i prihvaćene su kao takve, ali mogu biti predmet kontrole poreskih vlasti u periodu od pet godina nakon njihovog prihvatanja. Uprava Banke nije upoznata sa bilo kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalne materijalne odgovornosti u tom pogledu ili osporavanja sačinjenih poreskih prijava poreza na dobit.

13. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
Novčana sredstva:		
- u BAM	8.413	6.815
- u stranoj valuti	8.399	5.105
	16.812	11.920
Sredstva kod Centralne banke BiH u BAM:		
- Žiro račun	66.371	41.679
- Devizna novčana sredstva	2.855	3.124
	69.226	44.803
Bruto vrijednost	86.038	56.723
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava	(127)	(95)
Ukupno:	85.911	56.628
Obavezna rezerva	57.224	50.104
Ukupno:	143.135	106.732

U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi, Banka je dužna da održava i obračunava obaveznu rezervu na depozite (koji čine osnovicu za obračun obavezne rezerve) prema stanju na kraju svakog radnog dana u toku deset kalendarskih dana koji prethode periodu održavanja. Obavezna rezerva predstavlja zbir 10% ukupnih depozita sa dospelcem do jedne godine i ukupnih depozita sa dospelcem dužim od godinu dana. U osnovicu za obračun obavezne rezerve se uključuju obračunate kamate, naknade i provizije koje su dospjele na plaćanje.

14. SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
Sredstva kod drugih banaka:		
- domaćih banaka u BAM	2.707	11.208
- inostranih banaka	18.843	1.122
	21.550	12.330
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava	(80)	(62)
Ukupno:	21.470	12.268

15.HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

(U hiljadama BAM)

	<u>31. decembra 2022.</u>	<u>31. decembra 2021.</u>
Hartije od vrijednosti - ratna šteta iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.599	1.796
Hartije od vrijednosti - državne obveznice Republike Srpske, iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	45.504	46.903
Obračunata dospjela i razgraničena kamata	<u>749</u>	<u>822</u>
Ukupno:	<u>47.852</u>	<u>49.521</u>

Dužnički vrijednosni papiri iskazani na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 47.852 hiljada BAM, klasifikovani su u skladu sa poslovnim modelom držanje radi naplate ili prodaje i vrednuju se kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 3.7).

U sljedećoj tabeli dat je pregled dužničkih hartija od vrijednosti vrednovanih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prema internom rejtingu.

(U hiljadama BAM)

Hartije od vrijednosti	31. decembar 2022.			
	<u>Nivo 1</u>	<u>Nivo 2</u>	<u>Nivo 3</u>	<u>Ukupno</u>
Hartije od vrijednosti iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	47.852	-	47.852
Ukupno:	<u>-</u>	<u>47.852</u>	<u>-</u>	<u>47.852</u>

15. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Fer vrijednost na dan 01. januar 2022. godine	-	49.521	-	49.521
Kupljeni instrumenti glavnica	-	5.889	-	5.889
Kupljeni instrumenti kamata	-	-	-	-
Otplaćeni instrumenti glavnica	-	(7.195)	-	(7.195)
Otplaćeni instrumenti kamata	-	(1.429)	-	(1.429)
Obračunata kamata	-	894	-	894
Promjena fer vrijednosti glavnice	-	(208)	-	(208)
Promjena fer vrijednosti po osnovu amortizacije diskonta/premije	-	380	-	380
Fer vrijednost na dan 31. decembar 2022. godine	-	47.852	-	47.852

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Fer vrijednost na dan 01. januar 2021. godine	-	35.939	-	35.939
Kupljeni instrumenti glavnica	-	23.347	-	23.347
Kupljeni instrumenti kamata	-	143	-	143
Otplaćeni instrumenti glavnica	-	(10.012)	-	(10.012)
Otplaćeni instrumenti kamata	-	(985)	-	(985)
Obračunata kamata	-	880	-	880
Promjena fer vrijednosti glavnice	-	(102)	-	(102)
Promjena fer vrijednosti po osnovu amortizacije diskonta/premije	-	311	-	311
Fer vrijednost na dan 31. decembar 2021. godine	-	49.521	-	49.521

Kretanja rezervisanja dužničkih hartija od vrijednosti po nivoima očekivanih gubitaka:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Ispravka vrijednosti na dan 01. januar 2021. godine	-	36	-	36
Izdvajanje u toku godine	-	20	-	20
Ukidanje u toku godine	-	(6)	-	(6)
Ispravka vrijednosti na dan 31. decembar 2021. godine	-	50	-	50
Ispravka vrijednosti na dan 1. januar 2022. godine	-	50	-	50
Izdvajanje u toku godine	-	7	-	7
Ukidanje u toku godine	-	(9)	-	(9)
Ispravka vrijednosti na dan 31. decembar 2022. godine	-	48	-	48

16. KREDITI PLASIRANI KOMITENTIMA

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
Kratkoročni krediti u BAM	80.230	72.061
Dugoročni krediti u BAM	338.377	289.387
Dugoročni krediti u stranoj valuti	38	30
Plaćene garancije	1.148	949
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita	109.059	94.434
	528.852	456.861
Minus: Ispravka vrijednosti kredita plasiranih komitentima	(45.813)	(43.969)
Ukupno:	483.039	412.892

U toku 2022. godine izvršen je računovodstveni otpis kredita u iznosu od 4.712 hiljada BAM, odnosno prenos njihove bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti, te iste proglasila u potpunosti dospjelim, a u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Banka je do 31. decembra 2022. godine plasirala više dugoročnih kredita, a u manjem iznosu kratkoročnih kredita, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 2,99%-15,49%. Krediti koji su plasirani po kamatnoj stopi u rasponu od 2,99%-4,99% su dugoročni krediti koji su odobreni iz sredstva Investiciono razvojne banke Republike Srpske, MF stambeni krediti, ili krediti koji su obezbjeđeni/pokriveni djelimično ili u potpunosti namjenski oročenim depozitom. Kao osiguranje za odobrene kredite, Banka je uzimala depozite, zalogu nad pokretnom i nepokretnom imovinom, garancije garantnih fondova, garanciju Vlade RS, sudužništvo/jemstvo pravnih lica, sudužništvo/jemstvo fizičkih lica, hartije od vrijednosti, administrativne zabrane, mjenice i naloge za prenos. Organizacioni dio Banke za rizike kontinuirano prati tržišnu vrijednost instrumenata osiguranja.

Najveći dio kredita preko jedne godine u domaćoj valuti na dan do 31. decembra 2022. godine su plasirani preduzećima i stanovništvu uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 5,99% do 15,49%, uvećanu za šestomjesečni Euribor, na period od 5 godina do 10 godina. Kamatne stope veće od 15,79% odnose se na dugoročne kredite preuzete od MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka.

Najveći dio dugoročnih plasmana plasiranih stanovništvu odobreni su sa namjenom finansiranja opšte potrošnje, kupovine stambenih jedinica, izgradnje i adaptacije, investicije fizičkih lica, dok je namjena dugoročnih plasmana pravnim licima bila finansiranje osnovnih sredstava, investicija i trajnih obrtnih sredstava.

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju na dan 31. decembra 2022. godine, u najvećem dijelu obuhvata komitente sa sjedištem na području grada Banja Luka (oko 14,65% ukupnog portfolija Banke), grada Bijeljina (oko oko 6,10%), grada Sarajevo (5,55%), grada Prijedora (oko 4,70%) i grada Laktaši (oko 4.56%).

17. NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA ULAGANJA

(U hiljadama BAM)

	Ulaganja u tuđe objekte	Građevin- ski objekti	Oprema	Oprema u pripremi	Ukupno nekretnine i oprema	Nemateri- jalna ulaganja
Stanje, 1. januar 2021. godine	1.090	-	4.915	136	6.141	1.407
Nabavke u periodu	-	-	-	882	882	9
Prenos sa/na	129	-	828	(957)	-	-
Prodaja	-	-	(21)	-	(21)	-
Rashodovanje	-	-	(20)	-	(20)	-
Stanje, 31. decembra 2021. Godine	1.219	-	5.702	61	6.982	1.416
Nabavke u periodu	-	-	-	2.133	2.133	128
Prenos sa/na	371	-	1.163	(1.534)	-	-
Prodaja	-	-	(22)	-	(22)	-
Rashodovanje	-	-	(19)	-	(19)	-
Stanje, 31. decembra 2022. Godine	1.590	-	6.824	660	9.074	1.544
Ispravka vrijednosti						
Stanje 1. januar 2021. godine	601	-	2.723	-	3.666	1.137
Amortizacija	180	-	536	-	716	88
Prodaja	-	-	(21)	-	(21)	-
Rashodovanje	-	-	(19)	-	(19)	-
Stanje na dan 31. decembra 2021. Godine	781	-	3.561	-	4.342	1.225
Amortizacija	209	-	665	-	874	44
Prodaja	-	-	(21)	-	(21)	-
Rashodovanje	-	-	(17)	-	(17)	-
Stanje na dan 31. decembra 2022. Godine	990	-	4.188	-	5.178	1.269
31. decembar 2021. godine	438	-	2.141	61	2.640	191
31. decembar 2022. godine	600	-	2.636	660	3.896	275

Na dan 31. decembra 2022. godine oprema i građevinski objekti osigurani su od uobičajenih rizika i Banka nema tereta niti zaloga nad nekretninama, opremom i nematerijalna ulaganja.

17.1. INVESTICIONA ULAGANJA

(U hiljadama BAM)

Investicione nekretnine	
Nabavna vrijednost	
Stanje, 1. januara 2021. godine	4.856
Nabavke u periodu	-
Prenos	-
Stanje, 31. decembra 2021. godine	4.856
Nabavke u periodu	-
Prenos	-
Stanje, 31. decembra 2022. godine	4.856
Ispravka vrijednosti	
Stanje, 1. januar 2021. godine	288
Amortizacija	63
Stanje, 31. decembra 2021. godine	351
Amortizacija	63
Stanje, 31. decembra 2022. godine	414
31. decembar 2021. godine	4.505
31. decembar 2022. godine	4.442

Objekat u ulici Vase Pelagića broj 22 se u skladu sa MRS 40 klasifikovan u investicione nekretnine u iznosu od 4.856 hiljada BAM. Ulaganja u nekretnine se vode po metodu nabavne vrijednosti. Na dan 31. decembra 2022. godine sudski vještak građevinske struke izvršio je procjenu nekretnine i procijenjena vrijednost iznosi 5.490 hiljada BAM (31. decembra 2021. godine 4.570 hiljada BAM).

17.2. POSLOVNI PROSTORI UZETI U NAJAM

	(U hiljadama BAM)
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	7.721
Nove nabavke	1.138
Raskid ugovora	(614)
Amortizacija	(1.513)
Ispravka vrijednosti raskid ugovora	147
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	6.879
Nove nabavke	2.249
Raskid ugovora	(447)
Amortizacija	(1.685)
Ispravka vrijednosti raskid ugovora	110
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	7.106

Sljedeća tabela prikazuje analizu dospjeća ugovorene nediskontovane obaveze za najam:

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
Manje od jedne godine	82	1.425
Od jedne do pet godina	2.545	4.197
Više od pet godina	4.916	1.632
Ukupne ugovorene obaveze za najam	7.543	7.254
Obaveze za najam uključene u notu 22 na dan 31. decembar 2022.	7.543	7.254

Iznosi priznati u izvještaju dobitka i gubitka Banke i ostale sveobuhvatne dobiti:

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra 2022.	Period završen 31. decembra 2021.
Kamate na obaveze za najam MSFI 16	340	358
Amortizacija	1.685	1.513
Ukupni troškovi najma	2.025	1.871

18. OSTALA AKTIVA

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
<i>U BAM:</i>		
- Sredstva stečena naplatom potraživanja	6.360	5.313
- Razgraničeni ostali troškovi	217	362
- Potraživanja za naknade i provizije	1.049	584
- Zalihe materijala	14	52
- Dati avansi	375	144
- Ostala potraživanja	1.239	1.250
<i>U stranoj valuti:</i>		
- Ragraničena potraživanja za obračunate troškove	556	136
- Avansi u stranoj valuti	33	3
- Ostala potraživanja u stranoj valuti	423	286
	10.266	8.130
Minus: Ispravka vrijednosti obračunatih kamata i ostale aktive	(963)	(575)
Ispravka vrijednosti sredstava stečene naplatom potraživanja	(6.360)	(2.889)
Ukupno:	2.943	4.666

18. OSTALA AKTIVA (nastavak)

Kretanje na stečenoj materijalnoj imovini

Nabavna vrijednost stečene materijalne imovine

Stanje na dan 01. januar 2021. godine	5.283
Nabavke u toku perioda	878
Prodaja u toku perioda	(848)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	5.313
Nabavke u toku perioda	2.003
Prodaja u toku perioda	(956)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	6.360
Ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 01. januar 2021. godine	2.203
Ispravke u toku perioda	1.242
Prodaja u toku perioda	(556)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	2.889
Ispravke u toku perioda	4.351
Prodaja u toku perioda	(880)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	6.360

Procijenjena vrijednost stečene materijalne imovine na dan 31. decembar 2022. godine iznosi 10.470 hiljada BAM (31. decembar 2021. godine 9.741 hiljada BAM).

19. DEPOZITI BANAKA I KOMITENATA

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2022	31. decembra 2021.
Depoziti po viđenju u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	86	56
- Vlada i vladine institucije	36.637	15.063
- Preduzeća	40.464	30.594
- Nefitne organizacije	1.916	1.225
- Nebankarske finansijske institucije	30.548	18.145
- Građani/strana lica	57.420	43.236
- Ostali	1.032	676
	168.103	108.995
Depoziti po viđenju u stranoj valuti:		
- Preduzeća	11.406	5.429
- Nefitne organizacije	369	1.322
- Nebankarske finansijske institucije	5.219	1.225
- Građani/strana lica	16.178	14.137
- Ostali	-	2
	33.172	22.115
Kratkoročni depoziti u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	1.500	10.000
- Vlada i vladine institucije	-	500
- Preduzeća	1.330	609
- Nebankarske finansijske institucije	1.300	800
- Građani/strana lica	73	165
- Ostali	-	9
	4.203	12.083
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti:		
- Građani/strana lica	37	36
	37	36
Dugoročni depoziti u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	6.000	-
- Vlada i vladine institucije	5.300	12.450
- Preduzeća	17.129	7.192
- Nefitne organizacije	1.667	1.467
- Nebankarske finansijske institucije	18.174	21.044
- Građani/strana lica	102.270	102.803
- Ostali	300	400
	150.840	145.356
Dugoročni depoziti u stranoj valuti:		
- Preduzeća	4.205	4.960
- Nebankarske finansijske institucije	2.065	2.065
- Građani/strana lica	158.547	162.098
- Nefitne organizacije	391	1.173
	165.208	170.296
Ukupno:	521.563	458.881

19. DEPOZITI BANAKA I KOMITENATA (nastavak)

Tekuća dospijeća dugoročnih depozita

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2022.	31. decembra 2021.
Dugoročni dio dugoročnih depozita u BAM:		
- Vlada i vladine institucije	-	4.682
- Preduzeća	6.697	4.000
- Nefitne organizacije	210	1.033
- Nebankarske finansijske institucije	12.424	13.980
- Građani/strana lica	63.287	53.157
- Ostali	-	-
	82.618	76.852
Dugoročni dio dugoročnih depozita u stranoj valuti:		
- Preduzeća	3.031	3.429
- Nebankarske finansijske institucije	1.565	500
- Građani/strana lica	100.311	77.315
- Nefitne organizacije	391	-
	105.298	81.244
Tekuća dospijeća dugoročnih depozita u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	6.000	-
- Vlada i vladine institucije	5.300	7.768
- Preduzeća	10.432	3.192
- Nefitne organizacije	1.457	434
- Nebankarske finansijske institucije	5.750	7.064
- Građani/strana lica	38.983	49.646
- Ostali	300	400
	68.222	68.504
Tekuća dospijeća dugoročnih depozita u stranoj valuti:		
- Preduzeća	1.174	1.531
- Nebankarske finansijske institucije	500	1.565
- Nefitne organizacije	-	1.173
- Građani/strana lica	58.236	84.783
	59.910	89.052

20. OBAVEZE PO KREDITIMA

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
U BAM:		
- Fond za razvoj i zapošljavanje RS	7.602	8.738
- Fond stanovanja RS	8.121	8.897
- Fond za razvoj istočnog dijela RS	5.549	5.918
Ukupno u BAM:	21.272	23.553
U stranoj valuti		
- EFSE	41.855	8.215
- KfW	6.845	11.409
- GGF	9.779	-
Ukupno u stranoj valuti:	58.479	19.624
Razgraničene obaveze za kamatu u domaćoj valuti po uzetim kreditima od rezidenata	21	22
Razgraničene obaveze za kamatu u stranoj valuti po uzetim kreditima od nerezidenata	631	28
Ukupno dugoročni dio obaveza u BAM:	18.070	20.149
Ukupno dugoročni dio obaveza u stranoj valuti:	39.768	6.214
Ukupne obaveze po kreditima:	80.403	43.227
Tekuća dospjeća:		
- IRB	3.202	3.404
- EFSE	12.517	8.227
- GGF	1.630	-
- KfW	4.564	4.564
Ukupno tekuća dospjeća dugoročnih obaveza:	21.913	16.195

Na dan 31. decembra 2022. godine ukupno stanje obaveza po osnovu kredita od fondova kojima upravlja Investiciono Razvojna Banka Republike Srpske iznosi 21.272 hiljada BAM (31. decembar 2021. iznosi 23.553 hiljada BAM).

Banka je 09. jula 2020. godine zaključila ugovor sa EFSE, Luksemburg o kreditnom zaduženju u visini od 13.691 hiljada BAM, na period od 3 godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 3,1%.

Banka je 06. jula 2021. godine zaključila ugovor sa KfW, Njemačka o kreditnom zaduženju u visini od 13.691 hiljada BAM, na period od 3 godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 2,9%.

Banka je 24. marta 2022. godine zaključila ugovor sa GGF, Luksemburg potpisala ugovor o kreditnoj liniji za finansiranje obnovljivih izvora energije, sa krajnjim datumom otplate mart 2026.godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 2,8% + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan u dvije tranše, u ukupnom iznosu 9,8 mil. KM.

Banka je 24. juna 2022. godine zaključila ugovor sa EFSE, Luksemburg o kreditnom zaduženju u visini od 19.558 hiljada BAM, sa krajnjim datumom otplate septembar 2026.godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 2,8% + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan 29.06.2022. godine.

Banka je 25. avgusta 2022. godine zaključila drugi ugovor sa EFSE, Luksemburg o kreditnom zaduženju u visini od 19.558 hiljada BAM, sa krajnjim datumom otplate septembar 2026.godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 2,8% + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan 31.08.2022. godine.

Sredstva primljenih kredita su namijenjena za kreditiranje klijenata banke za nabavku osnovnih sredstava, obrtnog kapitala, investicija, početnih poslovnih aktivnosti malih i srednjih preduzeća i preduzetnika.

Prema ugovorima o kreditima potpisanim sa ino kreditorima, Banka je obavezna da se pridržava određenih procedura i računovodstvenih evidencija koje adekvatno odražavaju operacije Banke u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje i određenim finansijskim uslovima.

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine ispunjavala sve finansijske pokazatelje zahtjevane uslovima iz Ugovora sa kreditorom EFSE, Luksemburg, GGF, Luksemburg i KfW, Njemačka.

21. SUBORDINISANI DUG

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
EFSE, Luksemburg	6.845	6.845
Razgraničene obaveze za kamatu u stranoj valuti po dugoročnim subordinisanim kreditima	<u>22</u>	<u>119</u>
Ukupno:	<u>6.867</u>	<u>6.964</u>

Banka je 13. oktobra 2016. godine zaključila ugovor sa EFSE, Luksemburg o subordinisanom kreditu u visini od 6.845 hiljada BAM, na period od 6 godina, uz jednokratni povrat i kamatnu stopu od 6,2%. Svrha kredita je jačanje ukupnog kapitala Banke. Rješenjem broj 03-1515-3/16 od 7. oktobra 2016. godine ABRS je dala saglasnost za uključenje subordinisanog duga u dopunski kapital Banke u iznosu od 6.845 hiljada BAM. U posljednjem kvartalu 2022. godine Banka otplatila navedeni subordinirani kredit.

Banka je 10. oktobra 2022. godine zaključila sa EFSE, Luksemburg novi ugovor o subordinisanom kreditu u visini od 6.845 hiljada BAM, na period od 6 godina, uz jednokratni povrat i kamatnu stopu od 4,8% + 6M EURIBOR. Sredstva od strane kreditora uplaćena su na devizni račun Banke 26. oktobra 2022. godine.

Rješenjem broj 03-2244-5/22 od 27. decembra 2022. godine ABRS je dala saglasnost za uključenje subordinisanog duga u dopunski kapital Banke u iznosu od 6.845 hiljada BAM.

Prema navedenom ugovoru, Banka je obavezna da se pridržava određenih procedura i računovodstvenih evidencija koje adekvatno odražavaju operacije Banke u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje i određenim finansijskim uslovima.

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine ispunjavala sve finansijske pokazatelje zahtjevane uslovima iz Ugovora sa kreditorom EFSE, Luksemburg.

22. OSTALA PASIVA

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
U BAM:		
- razgraničeni prihodi	3.498	3.025
- obaveze prema dobavljačima	389	52
- razgraničeni rashodi	553	301
- obaveze po osnovu najma MSFI 16 (napomena 17.2)	7.543	7.254
- rezervisanja za beneficije za zaposlene i sudske sporove	124	104
- ostale obaveze	2.572	1.786
U stranoj valuti:		
- obaveze prema dobavljačima	34	25
- razgraničeni rashodi	42	20
- ostale obaveze	<u>217</u>	<u>80</u>
Ukupno:	<u>14.972</u>	<u>12.647</u>

Kretanje na rezervisanjima za beneficije za zaposlene i sudskim sporovima

(U hiljadama BAM)

	Beneficije za zaposlene	Potencijalne obaveze za sudske sporove	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	47	68	115
Izdvajanje u toku godine	-	3	3
Ukidanje rezervisanja	(11)	(3)	(14)
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	36	68	104
Izdvajanje u toku godine	8	80	88
Ukidanje rezervisanja	(7)	(61)	(68)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	37	87	124

23. KAPITAL**Aksijski kapital**

Aksijski kapital Banke je formiran inicijalnim ulozima akcionara, i naknadnom dokapitalizacijom u novcu. Osnovni kapital Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosi 51.141 hiljada BAM (na dan 31. decembra 2021. godine iznosi 51.141 hiljada BAM), i sastoji se od 511.410 redovnih akcija nominalne vrijednosti od 100 BAM. Prema izvodu Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske, struktura kapitala na dan 31. decembra 2022. godine je bila sljedeća:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	404.981	40.498	79,19
Nederlandse Financierings - Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (u daljem tekstu: FMO). Holandija	59.170	5.917	11,57
KfW, Njemačka	47.259	4.726	9,24
	511.410	51.141	100,00

Na dan 31. decembra 2021. godine, struktura akcijskog kapitala Banke je bila sljedeća:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	404.981	40.498	79,19
Nederlandse Financierings - Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (u daljem tekstu: FMO). Holandija	59.170	5.917	11,57
KfW, Njemačka	47.259	4.726	9,24
	511.410	51.141	100,00

Rezerve kapitala

	31. decembar 2022.	(U hiljadama BAM) 31. decembar 2021.
Zakonske rezerve	1.444	1.013
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti HOV	949	777
Revalorizacione rezerve po osnovu rezervisanja/očekivani kreditni gubici po osnovu HOV - MSFI 9	48	50
	2.441	1.840

Rezerve kapitala u iznosu od 1.444 hiljada BAM (31.12.2021. godine u iznosu od 1.013 hiljada BAM) su nastale izdvajanjem iz dobiti. U toku 2022. godine, a na osnovu Odluke Nadzornog odbora broj NO-107/2022. godine od 28. aprila 2022. godine i Odluci Skupštine Banke broj SK -7/2022 od 20.06.2022. godine, na zakonske rezerve ukupno raspodjeljeno 431 hiljada BAM.

24.ZARADA PO AKCIJI

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
Neto dobitak perioda	11.315	8.611
Ponderisani broj akcija	511.410	511.410
Osnovna zarada po akciji (u BAM)	22,13	16,84

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, razrijeđena zarada po akciji je ista kao i osnovna.

25.POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE**a) Platve i činidbene garancije i ostale preuzete neopozive obaveze**

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
Platve garancije	16.480	9.004
Činidbene garancije	49.104	36.505
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	38.539	33.887
Neiskorištena prekoračenja po računima i kreditnim karticama	12.229	8.149
Ukupno	116.352	87.545
Ispravka vrijednosti	(948)	(654)
Ukupno	115.404	86.891

b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka vodi sporove po 2.046 predmeta. Ukupan iznos portfolija koji je zaprimljen u Sektor pravnih poslova i restrukturiranja na dan 31. decembar 2022. godine je 29.066 hiljada BAM (31. decembar 2021. godine je 25.792 hiljada BAM).

Na dan 31. decembra 2022. godine protiv Banke je pokrenuto 16 sudskih sporova. Imajući u vidu prirodu spora Odbor za procjenu postojanja rizika gubitka u postupcima protiv Banke utvrđuje da je procijenjena uspješnost Banke u svim navedenim sporovima preko 50%, te u skladu sa Procedurom o procjeni uspješnosti Banke i određivanju rezervisanja u postupcima koji se vode protiv „MF banke“ a.d. Banja Luka je predložio da se po navednim sudskim postupcima rezerviše vrijednosti sporova u iznosu od 87 hiljada BAM, što je i potvrđeno Odlukom Uprave (rezervisanja po sudskim sporovima na dan 31. decembar 2021. godine iznose 67 hiljada BAM).

c) Usaglašenost sa zakonskim propisima

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih različitih plasmana uskladi sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je po svim pokazateljima bila usklađena sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

26. ODNOSI SA POVEZANIM SUBJEKTIMA

Izveštaj o finansijskom položaju	31. decembra 2022.	(U hiljadama BAM) 31. decembra 2021.
Sredstva:		
Potraživanja po osnovu plasiranih kredita:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	-	3.000
- Drvex d.o.o., Laktaši	144	266
- Rukovodstvo, Uprava Banke i NO	998	990
- Ostala povezana lica	1.074	441
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	143	120
- MF Software d.o.o., Banja Luka	22	209
Potraživanja za obračunatu kamatu:		
- Drvex d.o.o., Laktaši	1	1
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	1	-
- Ostala povezana lica	5	5
Dati avansi:		
- MF Software d.o.o., Banja Luka	82	71
Sredstva, ukupno:	2.470	5.103
Obaveze po osnovu depozita:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	18.687	12.718
- MF grupa d.o.o., Banja Luka	1.393	-
- MF Software d.o.o., Banja Luka	146	192
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	4.952	5.551
- Udruženje građana Mikrofin	864	455
- Drvex d.o.o., Laktaši	211	371
- Vilux d.o.o., Banja Luka	92	53
- Rukovodstvo, Uprava Banke i NO	1.173	1.503
- Ostala povezana lica	2.770	3.398
	30.288	24.241
Ostale obaveze:		
- MF Software d.o.o., Banja Luka	4	2
- Drvex d.o.o., Laktaši	18	-
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	4	3
	26	5
Obaveze za kamatu:		
- Ostala povezana lica	51	86
	51	86
Obaveze, ukupno:	30.365	24.332
Obaveze, neto:	(27.895)	(19.229)
Vanbilans	116	216

26. ODNOSI SA POVEZANIM SUBJEKTIMA (nastavak)

Izveštaj o dobitku i gubitku	31. decembra 2022.	(U hiljadama BAM) 31. decembra 2021.
Prihodi		
Prihodi od naknada od povezanih pravnih lica:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	245	667
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	19	17
- MF Software d.o.o., Banja Luka	1	1
- Vilux doo	1	-
- Drvex d.o.o., Laktaši	13	8
- MF grupa d.o.o., Banja Luka	1	-
- Rukovodstvo, Uprava Banke i NO	5	9
- Ostala povezana lica	10	9
Prihodi po osnovu zakupa:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	518	523
- MF Software d.o.o., Banja Luka	79	79
- MF grupa d.o.o., Banja Luka	8	-
Prihodi od kamata:		
- Drvex d.o.o., Laktaši	6	11
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	2	1
- Rukovodstva, Uprave banke i NO	37	39
- Ostala povezana lica	34	28
Prihodi, ukupno:	979	1.392
Rashodi		
Troškovi zakupa:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	(29)	(29)
- Drvex d.o.o. Laktaši	(39)	(39)
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	(85)	(64)
- MF Software d.o.o., Banja Luka	(257)	(239)
Ostali troškovi:		
- MF Software d.o.o., banja Luka - licence	(222)	(154)
- MF Software d.o.o., Banja Luka - OS	(516)	(188)
- MF Software d.o.o., Banja Luka - ostalo	(82)	(80)
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka – osiguranje	(338)	(260)
- Drveks doo Laktaši	(18)	-
- Vilux doo Banja Luka	(50)	-
- Ostala povezana lica	(6)	-
Rashodi kamata:		
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	(40)	(58)
- Udruženje građana Mikrofin	(3)	(4)
- Rukovodstva, Uprave banke i NO	(12)	(22)
- Ostala povezana lica	(46)	(56)
- Rashodi po osnovu naknada rukovodstva Banke, Uprave banke i NO	(1.858)	(1.493)
Rashodi, ukupno:	(3.601)	(2.686)
Rashodi, neto:	(2.622)	(1.294)

27. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje.

Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, u toku je kontrole od strane Uprave za indirektno oporezivanje. Potencijalni efekte nije moguće sa sigurnošću procijeniti, ali Banka ne očekuje materijalno značajne dodatne obaveze.

28. TEKUĆA EKONOMSKA SITUACIJA I NJEN UTICAJ NA POSLOVANJE BANKE

U toku 2021. godine Banka je bila pod određenim uticajem globalne ekonomske i finansijske krize uzrokovane korona virusom COVID - 19 kao i osjetnog pada privredne aktivnosti u BiH, što je dodatno tokom 2022. godine dodatno pogoršano izbijanjem sukoba u Ukrajini. Dešavanja u toku 2020. godine reflektovala su na 2021. godinu i dalje na 2022. godinu još jačim intenzitetom.

Nakon što je u martu 2020. godine Svjetska zdravstvena organizacija proglasila pandemiju COVID - 19, koja je zahvatila cijeli svijet, nastala je ne samo duboka zdravstvena kriza, nego je došlo do ogromnih promjena u globalnoj ekonomiji i ekonomijama pojedinih zemalja. Naložene mjere izolacije i socijalnog distanciranja su uticale na smanjenje obima, a u određenim slučajevima i potpunog prekida ekonomske aktivnosti pojedinih djelatnosti. Tokom 2022. godinu uzrokovano dešavanjima vezanim za izbijanje sukoba u Ukrajini dolazi do daljeg ekonomskog pogoršanja na svim nivoima naročito ekonomskim efektima sankcija i intenzivnim rastom stope inflacije u SAD, EU i zemljama u razvoju.

Vlada Republike Srpske i entitetske Agencije za bankarstvo preduzele su tokom 2020. godine i tokom 2022. godine sveobuhvatne mjere fiskalne i monetarne politike s ciljem smanjenja negativnih efekata. U cilju podrške finansijskog i realnog sektora RS, ABRS je propisanim mjerama doprinijela očuvanju kreditnih aktivnosti i smanjenju negativnih efekata pandemije i negativnih efekata uzrokovanih posljedicama sukoba u Ukrajini naročito vezanih za povećanje kamatnih stopa uslijed rasta EURIBOR-a. EURIBOR je u junu 2022. godine dostigao pozitivnu vrijednost i dalje tokom 2022. godine nastavio rast, prateći rast ključnih kamatnih stopa ECB i tržišna očekivanja.

Evropska centralna banka u cilju suzbijanja inflacije je u toku 2022. godine više puta podizala svoje ključne kamatne stope. Očekuje se nastavak ovakve monetarne politike i u 2023. godini u cilju daljeg suzbijanja inflacije.

Procjenom MMF-a, Bosna i Hercegovina je 2022. godinu završila sa stopom rasta realnog GDP-a od 2,45%, a prema poslednja projekcija za 2023. Godinu projektovan je rast realnog GDP-a po stopi od 2,0%.

I pored značajnih kreditnih aktivnosti tokom 2020. godine koje su se nastavile tokom 2021. godine te eskalirale tokom 2022. godine, Banka nije imala problema sa likvidnošću.

28. TEKUĆA EKONOMSKA SITUACIJA I NJEN UTICAJ NA POSLOVANJE BANKE (nastavak)

Do sada, tekuća finansijska kriza je imala ograničen uticaj na finansijski položaj i performanse Banke, prije svega zahvaljujući internim politikama upravljanja rizicima i regulatornim ograničenjima, Banka je blagovremeno preduzela više mjera za sprečavanje pogoršanja rizika, kao što su:

- revidiranje politika i procedura odobravanja kredita, procjene kreditnog rizika, te upravljanja rizicima.
- prilagođavanje ponude proizvoda i usluga potrebama klijenata i strukturi raspoloživih izvora.
- odobravanje restrukturiranja kredita u cilju prilagođavanja plaćanja realnim izvorima klijenta.
- ponovno vrednovanje kolaterala prilikom reodobravanja i restrukturiranja kredita.

Pored navedenog, Banka je u oktobru 2022. godine projektovala rast referentnih kamatnih stopa i na osnovu istog analizirala njegov uticaj na kreditni rizik, a po pojedinačnim partijama kod kojih je indentifikovan značajna rast kamatne stope (200 baznih poena). Na osnovi sprovedene analize Banka je usvojila Plan upravljanja kreditno-kamatnim rizikom MF banke a.d. Banja Luka u skladu sa kojim je definisala mjere čija svrha jeste ublažavanje kreditnog rizika indukovano kamatnim rizikom.

Banka pažljivo i na redovnoj osnovi prati kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik. Očekuje se da će i likvidnost Banke u budućem periodu biti na zadovoljavajućem nivou.

Ekonomska situacija u zemlji i svijetu uticala je na položaj određenih industrijskih grana, kao i na sposobnost nekih klijenata da servisiraju svoje kreditne obaveze što je imalo uticaja na rezervisanja Banke za gubitke po osnovu obezvrijeđenja nakon 31. decembra 2020. godine, a zatim i na druga područja u kojima se od rukovodstva Banke očekuje da daje procjene, uključujući i procjenu vrijednosti sredstava obezbjeđenja i hartija od vrijednosti. Finansijski izvještaji Banke sadrže značajne računovodstvene procjene koje se odnose na gubitke usljed umanjenja vrijednosti imovine, procjenu vrijednosti sredstava. Banka će se i nakon 31. decembra 2022. godine koncentrisati na upravljanje svojim finansijskim portfoliom u skladu sa promjenama u poslovnom okruženju.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

29.1. Upravljanje finansijskim rizicima

Banka je izložena različitim vrstama finansijskih rizika na osnovu svojih aktivnosti koje, između ostalog, uključuju analize, procjene, prihvatanje određenog stepena rizika ili kombinacije rizika, kao i upravljanje istim. Preuzimanje rizika se nalazi u osnovi finansijskog poslovanja, a operativni rizici su propratni efekti svakog posla. Banka ima cilj da postigne odgovarajuću ravnotežu između preuzetih rizika i povrata na ulaganja, i da svede na minimum potencijalne negativne efekte istih na finansijski rezultat Banke.

Politike upravljanja rizicima Banke koriste se za identifikovanje i analizu ovih rizika, za uspostavljanje odgovarajućih ograničenja i kontrola, za posmatranje rizika i poštovanje ograničenja na osnovu pouzdanih i ažurnih informacionih sistema. Banka redovno preispituje svoje politike i sisteme upravljanja rizicima da bi isti odgovarali promjenama na tržištu, promjenama proizvoda i novim najboljim praksama.

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima kako bi na vrijeme identifikovala, procijenila i pratila rizike kojima je izložena u svom poslovanju.

Struktura upravljanja rizicima organizovana je u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske i važećim Odlukama ABRS.

Nadzorni odbor

Odgovornost Nadzornog odbora Banke je da definiše strategiju upravljanja rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke, kao i politiku upravljanja rizicima Banke, te da nadgleda rizike koje Banka preuzima u svojim aktivnostima.

Nadzorni odbor usvaja strategije, politike i procedure za identifikovanje, mjerenje i procjenu rizika, kao i upravljanje rizikom. Nadzorni odbor obezbjeđuje potpuno postupanje Banke u skladu sa definisanom strategijom i usvojenim politikama i procedurama.

Nadzorni odbor je, takođe, zadužen za rizike velike izloženosti (bilo kada je riječ o pojedinačnom klijentu ili grupi povezanih lica), te odlučuje o odobravanju svih zahtjeva za rizične proizvode banke (na preporuku Kreditnog odbora banke) svih izloženosti (na nivou klijenta ili grupe povezanih lica) preko 5.500 hiljada BAM, osim ukoliko je podnosilac zahtjeva lice u posebnom odnosu sa bankom, a izloženost banke prema tom licu nije veće od 100 hiljada BAM za fizičko, odnosno 250 hiljada BAM za pravno lice, ili su ovi limiti za određena lica u posebnom odnosu, odlukom Nadzornog odbora Banke i veći, onda ove izloženosti odobrava Kreditni odbor Banke, i u slučaju da je ukupna izloženost grupe povezanih lica veća od 5.500.000, a maksimalno do granice koja predstavlja veliku izloženost banke.

Uprava Banke

Odgovornost Uprave Banke je da kreira, razvija i blagovremeno podnosi Nadzornom odboru prijedloge za donošenje programa, politika i procedura za identifikovanje, mjerenje i procjenu rizika, kao i upravljanje rizicima.

Uprava Banke je odgovorna za sprovođenje definisane Strategije za preuzimanje i upravljanje rizicima i Strategije upravljanja kapitalom, kao i Politike za preuzimanje i upravljanja rizicima Banke.

Uprava Banke nadzire rad nižih nivoa rukovodstva i izvršilaca u Banci, te kontroliše primjenu usvojenih politika i procedura. Uprava Banke najmanje kvartalno prati kretanja i vrši analizu upravljanja rizicima, te redovno izvještava Nadzorni odbor. U slučaju da neke aktivnosti i rizici nisu definisani politikom i strategijom, Uprava Banke je u obavezi da o tim slučajevima obavijesti Nadzorni odbor.

Uprava Banke imenuje i razrješava članove Kreditnog odbora Banke.

Kreditni odbor Banke

Obaveza Kreditnog odbora Banke je da, u okvirima utvrđene kreditne politike Banke, donosi odluke o plasmanima preko 750 hiljada BAM do 5.500 hiljada BAM ukupne izloženosti klijenta/grupe povezanih lica prema Banci, a za zahtjeve lica u posebnom odnosu sa bankom, ukoliko izloženost banke prema tom licu po svim njegovim rizičnim partijama nije veće od 100 hiljada BAM za fizičko, odnosno 250 hiljada BAM za pravno lice, ili su ovi limiti za određena lica u posebnom odnosu, odlukom Nadzornog odbora Banke i veći, onda ove izloženosti odobrava Kreditni odbor Banke i u slučaju da je ukupna izloženost grupe povezanih lica veća od 5.500 hiljada BAM, a maksimum do granice koja predstavlja veliku izloženost banke.

Donošenje odluke o plasmanima ispod iznosa koji su u nadležnosti Kreditnog odbora Banke je nadležnost Kreditnog odbora Sektora tržišta, Kreditnog odbora regije ili Kreditnog odbora filijale.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.1. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Služba procjene kreditnog rizika

Služba procjene kreditnog rizika vrši identifikaciju, mjerenje, procjenu i upravljanje rizicima koje je Banka preuzela u svom redovnom poslovanju. Obaveza Službe procjene kreditnog rizika je davanje mišljenja u pisanoj formi za ukupne izloženosti za fizička lica veće od 20 hiljada BAM odnosno preko 30 hiljada BAM ukupne izloženosti za pravna lica. Mišljenje Službe procjene kreditnog rizika je sastavni dio kreditnog prijedloga, odnosno predmeta koji se razmatra na Kreditnom odboru.

Rukovodilac Službe procjene kreditnog rizika kao član Kreditnog odbora Banke kao i član Uprave nadležan za upravljanje rizicima imaju pravo veta kod odlučivanja o plasmanima koje razmatra Kreditni odbor Banke.

Sektor upravljanja i kontrole rizicima

Sektor upravljanja i kontrole rizicima daje mišljenje o novim kreditnim proizvodima kao i ostalim oblastima koji generišu potencijalni rizik.

Pored redovnih mjesečnih izvještaja Sektor upravljanja i kontrole rizicima priprema i detaljne analize kvaliteta kreditne izloženosti i kolateralne pokrivenosti koje će omogućiti bolje razumjevanje, prihvatanje i ublažavanje kreditnog rizika.

Sektor sredstava i transakcionih poslova

Sektor sredstava i transakcionih poslova svoju ulogu upravljanja tekućom likvidnošću ostvaruje kroz sljedeće aktivnosti:

- planiranje priliva i odliva novčanih sredstava na dnevnom nivou,
- praćenjem poslovnih promjena i stanja novčanih sredstava na računu rezervi kod CB BiH, na računima kod korespodentnih banaka u inostranstvu i u zemlji, kao i novčanih sredstava u gotovom novcu u domaćoj i stranoj valuti u trezoru i u blagajnama Banke,
- pribavljanje nedostajućih sredstava ili plasiranje viška likvidnih sredstava na finansijskim tržištima,
- prati velike pojedinačne odlive/prilive sredstava deponenata, prati isplate kredita, a sve u cilju održavanja devizne pozicije, ročne strukture i ispunjenja svih dospjelih obaveza na vrijeme.
- analizu strukture i ročnosti depozita preduzimajući aktivnosti ponovnog ugovaranja ročnosti dospjelih depozita,
- održava i izdvaja zakonsku obaveznu rezervu kao minimalan iznos sredstava izdvojenih na računu rezervi kod CB BiH,
- priprema dnevne, mjesečne i šetomjesečne planove likvidnosti kao metod procjene buduće likvidnosti,
- interno i eksterno izvještavanje o kretanju likvidnosti.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)

Osnovna funkcija Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke (ALCO) je identifikacija, mjerenje i upravljanje rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih i vanbilansnih pozicija, prije svega rizikom likvidnosti i kamatnim rizikom, definišući odgovarajuće limite rizika i mjere kojima se eliminiše negativan uticaj na profitabilnost.

Odbor za upravljanje plasmanima

Osnovna funkcija Odbora za upravljanje plasmanima je da nadzire kvalitet kreditnih plasmana Banke, proces monitoringa i efikasnosti upravljanja kreditnim rizikom, prati procese naplate u Sektoru pravnih poslova i restrukturiranja i njihovo ostvarivanje u skladu sa poslovnim ciljevima Banke. Uloga odbora za praćenje kreditnog procesa po svim njegovim fazama da u slučaju identifikovanja uskog grla pripremi prijedlog Upravi Banke da se definišu mjere, aktivnosti i odgovorni na otklanjanju istih. Takođe je uloga koordinacija i strategijsko usmjeravanje procesa i aktivnosti između svih poslovnih funkcija u Banci koje su uključene u kreditni proces radi optimizacije procesa u svim njegovim fazama uz postizanje zadanih ciljeva i planiranih vrijednosti uz redovne kontrole povezane sa ovim procesima. U nadležnosti ovog odbora je davanje prijedloga za poboljšanje kvaliteta kreditnog portfolia.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.1. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Komisija za likvidnost

Komisija za likvidnost, sastavljena od od tri člana imenovana od strane NO Banke i to člana Uprave Banke, rukovodioca Sektora sredstava i transakcionih poslova i rukovodioca Sektora upravljanja i kontrole rizicima i održava sastanke minimalno jednom mjesečno. Komisija za likvidnost prati i procjenjuje tekuću, dnevnu likvidnost na osnovu plana likvidnosti na određeni dan, kojeg Sektor sredstava i transakcionih poslova dostavlja na dnevnom nivou članovima Komisije i ostalim članovima Uprave Banke.

Na mjesečnom nivou analizira plan likvidnosti i njegovu realizaciju, predlaže mjere i definiše zadatke za potrebe održavanja likvidnosti Banke da bi izbjegla rizik negativnih efekata na finansijski rezultat Banke zbog nemogućnosti urednog izmirenja svojih tekućih obaveza.

Komisija za rizike

Komisiju za rizike čine Predsjednik Uprave banke, članovi Uprave banke, Rukovodilac sektora upravljanja i kontrole rizicima i Zamjenik Rukovodioca sektora upravljanja i kontrole rizicima, te periodično na kvartalnim sastancima Rukovodilas sektora tržišta i Rukovodilas sektora sredstava i transakcionih poslova. Komisija održava sastanke jednom mjesečno. Kontinuirano i sistematično prati sve rizike kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju kroz praćenje usklađenosti poslovanja sa Strategijom za preuzimanje i upravljanje rizicima Banke, Politikom za preuzimanje i upravljanje rizicima Banke i Izjavom o sklonosti ka preuzimanju rizika Banke.

29.2. Sistem upravljanja rizicima i tehnike ublažavanja

Najznačajniji rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju jesu kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti i operativni rizik.

Banka se u svom poslovanju neminovno sreće sa različitim vrstama rizika, iz kojih mogu proisteći negativni efekti na poslovanje Banke. Sistem upravljanja rizicima u Banci obuhvaćen je strategijom i politikom upravljanja rizicima, odgovarajućom unutrašnjom organizacionom strukturom banke, efektivnim i efikasnim procesom upravljanja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatnim sistemom unutrašnjih kontrola i odgovarajućim informacionim sistemom kao i adekvatnim procesom interne procene o adekvatnosti kapitala i interne procjene adekvatnosti likvidnosti.

U cilju efikasnog upravljanja rizikom, a uzimajući u obzir potrebu minimiziranja sukoba interesa između preuzimanja rizika, ograničenja nivoa rizika i kontrole, kao i revizije sistema upravljanja rizicima, sveobuhvatan sistem upravljanja rizicima Banke uspostavljen je u skladu sa principom "3 linije odbrane". „Prva linija odbrane“ ima za ciljeve: identifikovanje, procjenu, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika u skladu sa limitima rizika utvrđenim u drugoj liniji odbrane. „Druga linija odbrane“ ima za cilj nezavisno od prve linije kontrole usklađenost sa utvrđenim ograničenjima. „Treća linija odbrane“ ima za cilj nezavisnu procjena usklađenosti sistema upravljanja rizicima sa internim i eksternim zahtevima.

Banka u svom poslovanju koristi tehnike smanjenje kreditnog rizika povezanog sa izloženošću ili izloženostima, a koja obuhvata materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu.

Materijalna kreditna zaštita predstavlja tehniku smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti Banke proizilazi iz prava te banke da, u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza druge ugovorne strane ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja povezanih sa drugom ugovornom stranom, unovči ili prenese na sebe ili prisvoji ili zadrži određenu imovinu ili iznose, ili da smanji iznos izloženosti na iznos razlike između iznosa izloženosti i iznosa kreditne zaštite.

Nematerijalna kreditna zaštita je tehnika smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti banke proizilazi iz obaveze treće strane na plaćanje određenog iznosa u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza dužnika ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.3. Finansijski rizici

Banka je u svom poslovanju naročito izložena sljedećim rizicima:

- Kreditnom riziku, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane;
- Riziku koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- Riziku likvidnosti;
- Tržišnim rizicima (kamatni rizik, devizni rizik i ostali);
- Operativnom riziku;
- Riziku ulaganja banke;
- Strateškom riziku;
- Riziku usklađenosti poslovanja banke
- Riziku od pranja novca i finansiranja terorizma

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik

Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti)

Primjena MSFI 9 počela je od 1. januara 2018. godine i od tada Banka ima definisane strategije, politike i procedure vezane za biznis modele Banke, koji su dokazi za formalno dokumentovanje postojećih biznis modela, definisanje novih i njihovo prilagođavanje MSFI 9.

Metodologija u skladu sa MSFI 9 podrazumjeva slijedeće:

- Koncept mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka – mjerenje očekivanog kreditnog gubitka prema MSFI 9 prelazi iz oblasti prepoznavanja nastalih gubitaka u oblast očekivanih gubitaka, pri čemu se za očekivanje gubitaka moraju uzeti u obzir različiti scenariji.
- Vjerovatnoćom ponderisani scenariji izračuna očekivanog kreditnog gubitka – znači da se u svim nivoima kreditnog rizika očekivanja gubitaka mora ugraditi i vjerovatnoćom ponderisani scenariji izračuna u minimalno dva tj. više scenarija sa pripadajućom vjerovatnoćom. Samim tim, za svaku izloženost postoji neka (pa čak i marginalno mala) vjerovatnoća nastanka gubitka.
- Neophodno adekvatno modeliranje risk parametara (EAD – izloženosti, PD – vjerovatnoća defaulta, LGD - gubitak po defaultu, CCF – faktor kreditne konverzije) – MSFI 9 pored toga što zahtjeva preciznije parametre za izračun očekivanih gubitaka koje u obzir uzimaju PIT (point-in-time) parametre, nasuprot trenutno definiranih IAS 39 (TTC – through the cycle).
- Neophodno modeliranje makroekonomskih očekivanja – prilikom određivanja risk parametara neophodno je uzeti u obzir i kako kretanje makroekonomskih varijabli utiče na kretanje risk parametara Banke.
- Kriteriji za prelazak u nivo kreditnog rizika – MSFI 9 obzirom na određenje da u dijelu prihodujućeg portfolija postoji i nivo kreditnog rizika 2 u koju se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja, neophodno je da Banka definiše kriteriji na osnovu kojih će prepoznavati izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom u svim segmentima umanjena vrijednosti finansijskih instrumenata.
- Obračun kamatnog prihoda na nekvalitetnu aktivu – jedini izvor kamatnog prihoda na nekvalitetnu aktivu je tzv. unwinding.
- POCI finansijska aktiva (engl. purchased or originated credit-impaired financial assets) – definiše se nova kategorija aktive za koju je postoji poseban set pravila tj. aktiva koja sa sobom prilikom odobravanja ili kupovine već nosi oznaku umanjena vrijednosti, aktiva za koju već postoji individualno očekivano umanjenje vrijednosti.

Ispravka vrijednosti prema MSFI 9 se kreira za finansijsku aktivu u opsegu standarda koja je razvrstana u odgovarajuće poslovne modele i područja 1 standarda.

Prema zahtjevima standarda MSFI 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, Banka prema razumnom trošku i naporu procjenjuje u kojoj tački ekonomskog ciklusa se trenutno nalazi u odnosu na svoje izloženosti i kako makroekonomska kretanja odnosno buduće informacije mogu uticati na očekivani gubitak. Makroekonomski pokazatelji mogu različito uticati na risk parametre u izračunu dvanaestomjesečnih i višegodišnjih gubitaka, ali obzirom da je formula izračuna ispravke vrijednosti proizvod risk faktora/parametara, prilagođavanjem jednog risk parametra (PD) će se prilagoditi i ispravka vrijednosti za očekivane buduće informacije.

Pod pragom materijalne značajnosti („treshhold”) za potrebe obračuna broja dana kašnjenja podrazumjeva se iznos veći od:

- Fizičkog lica u iznosu većem od 200 BAM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika,
- Pravnog lica u iznosu većem od 1.000 BAM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Neko finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvrijeđena i gubici zbog obezvrijeđenja su nastali ako, i samo ako, postoji objektivni dokaz obezvrijeđenja kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (nekog “događaja gubitka”) i taj događaj gubitka (ili događaji) imaju uticaj na procijenjene buduće tokove gotovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procijenjeni.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik

Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti) (nastavak)

Banka prvo procjenjuje da li postoji objektivni dokaz obezvrjeđenja individualno za finansijska sredstva koja su individualno značajna, i individualno ili na portfolio osnovi za finansijska sredstva koja nisu finansijski značajna. Individualno beznačajne izloženosti bi bile procijenjene individualno kada se definiše specifičan rizik povezan sa klijentom/transakcijom (npr. koncentracija industrije, status neizmirenja obaveze, kategorije rejtinga, vrsta kredita, sposobnost kupca da nosi rizik, itd.). Objektivni dokaz da je neko finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvrjeđena uključuje vidljive podatke koji dođu do pažnje Banke u vezi sa događajima gubitka opisanim ispod:

- Dužnik kasni sa otplatom dospjelih obaveza više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu.
- Banka smatra malo vjerovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoju obavezu prema njoj, bez obzira na mogućnost naplate po osnovu aktiviranja instrumenta obezbjeđenja (engl/Unlikelihoods to pay – „UTP“ kriteriji), posebno cijeneći sljedeće elemente:
  - ako postoji objektivni dokaz da je došlo do umanjavanja vrijednosti,
  - ako se dužnik suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama,
  - ako je banka prodala drugu izloženost istog dužnika uz značajan ekonomski gubitak,
  - ako je banka pristala da da modifikuje izloženost zbog trenutnih finansijskih poteškoća dužnika ili poteškoća koje će uskoro nastati, a što će za posljedicu imati umanjavanje finansijske obaveze dužnika zbog značajnog otpisa ili odgode plaćanja glavnice, kamata ili, naknada. Pri tome, Banka razmatra da li je modifikacija izloženosti koja nije u trenutku modifikacije bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3 imala za rezultat umanjavanje finansijske obaveze dužnika zbog značajnog otpisa ili odgode plaćanja glavnice, kamata ili naknada, te ukoliko utvrdi da je to umanjavanje veće od 1%, smatra se je nastupio status neizmirenja obaveza. Pored navedenog, Banka razmatra postoje li druge naznake da je izvjesno da dužnik neće izmiriti obaveze prema Banci u potpunosti i u slučaju da je izvjesno da dužnik neće izmiriti obaveze prema Banci u potpunosti uključujući sljedeće:
    - velika jednokratna otplata na kraju perioda predviđenog planom otplate,
    - plan otplate u kojem se na početku predviđaju znatno niži iznosi plaćanja,
    - duži grejs period, uzimajući u obzir namjenu kredita,
    - izloženosti prema dužniku su više puta restrukturirane u odnosu na inicijalnu izloženost.
    - ako je pokrenuta likvidacija ili stečaj dužnika,
    - ako je dužnik nije izvršio svoju obavez prema banci najkasnije u roku od 60 dana od dana kada je izvršen protest po osnovu prethodno izdate garancije.

Na temelju statusa neizmirenja obaveza, te pojedinačnoj značajnosti izloženosti, Banka razlikuje različite pristupe mjerenju umanjavanja vrijednosti (pojedinačna ili portfolio procjena). Za sve materijalno značajne klijente za koje se utvrdi da postoji objektivni dokaz umanjavanja vrijednosti tj. da su u statusu neizmirenja obaveza (defaulta), nose posebne rezervacije ili su klasifikovani kao POCI aktiva, Banka će raditi individualno procjenu umanjavanja vrijednosti.

Prema navedenom, u procesu utvrđivanja ispravke vrijednosti u skladu sa MSFI 9 Banka razlikuje dva pristupa:

- Individualna (pojedinačna) ispravka vrijednosti – Ova vrsta ispravke vrijednosti se obračunava na već navedene izloženosti koje su istovremeno individualno materijalno značajne (njihova izloženost prelazi individualno definisan značajan limit) i imaju dokaz o obezvrjeđenju potraživanja, i
- Portfolio (grupna) ispravka vrijednosti – Ova vrsta ispravke vrijednosti se obračunava na sve izloženosti Banke za koje ne postoji dokaz o obezvrjeđenju potraživanja.

Na svaki zadnji dan u mjesecu Banka radi obračun ispravke vrijednosti. Internom metodologijom Banke definisani su kriteriji za raspoređivanje izloženosti u nivoe kreditnog rizika.

Obračun ispravke vrijednosti i rezervisanja za gubitke po individualnim materijalno značajnim izloženostima kod kojih je identifikovan objektivni događaj obezvrjeđenja vrši se kroz individualnu ispravku vrijednosti. Individualna ispravka vrijednosti podrazumjeva procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, odnosno analizu očekivanih budućih novčanih tokova u više različitih scenarija naplate sa određenim vjerovatnoćama svakog scenarija te izračuna njihove sadašnje vrijednosti. Individualna ispravka vrijednosti se izračunava kao razlika između ukupne bilansne izloženosti klijenta po kreditu (dospjela glavnica, nedospjela glavnica, kamata) i zbira neto sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih tokova novca (iz redovne otplate i iz aktiviranih instrumenata obezbjeđenja) tog kredita. Za svaku transakciju pojedinačno buduća tokovi novca biće pojedinačno određeni i to posebno za glavicu i posebno za kamatu.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik

Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti) (nastavak)

Svi plasmani klijenata koji su prema kriterijima razvrstani za portfolio (grupnu) ispravku vrijednosti, dalje se grupišu u odgovarajuće homogene grupe (HG). Osnovni kriterijum grupisanja su segmenti, s tim što je najveći segment MSME dalje podijeljen na grupe kreditnih proizvoda: MSME-Kredit za obrtna sredstva, MSME-Kredit za osnovna sredstva i investicije, MSME-Nenamjenski kredit za preduzetnike, MSME-Transferisani kredit i MSME-Ostali. Zbog specifičnosti kreditnog proizvoda "Overdraft", izloženosti koje pripadaju ovom proizvodu se izdvajaju u posebnu homogenu grupu na nivou portfolija Banke (bez obzira na segment). Za definisane homogene grupe će se kroz primjenu formirati ispravka vrijednosti. Za svaku homogenu grupu će se pratiti kretanje, odnosno migracija izloženosti iz bonitetnih grupa u određeni status prema danima kašnjenja.

Mjerenje umanjena vrijednosti na grupnoj osnovi zahtijeva procjenu parametara na statističkoj osnovi sa prilagođavanjem za buduća ekonomska kretanja. Parametri rizika PD i LGD će se računati za svaku homogenu skupinu na višegodišnjem nivou tj. najvećom ročnosti pojedine homogene grupe korištenjem istorijskih podataka te prilagođavanjem za očekivane buduće gubitke.

Banka računa PD parametar za izloženosti sa bilansima i bez bilansa uz pomoć trazičnih matrica na osnovu sljedećeg algoritma: Migracije se posmatraju tako da prate godišnja kretanja sa pomjeranjima na mjesečnom nivou (npr. 31.03.2019. 31.03.2020, 30.04.2019, 31.05.2019 -31.05.2020.) Za svaki par uzastopnih mjeseci, sve migracije su sumirane u NxN tabelu frekventnosti, gde N označava broj rejting klasa kojih je ukupno 10, Za prvih 9 rejtinga prate se migracije u rejting 10 koji predstavlja status default-a. LGD parametar je ekspertno određena ocjena u skladu sa dostupnom istorijom gubitaka, ali uzimajući u obzir mogući gubitak sa vjerovatnoćom takvog scenarija prilikom određivanja procenta tog risk parametra. Za izloženosti u obliku kredita određivanje LGD parametra vrši se putem tzv. work-out metode procjene, koja se zasniva na analizi istorijskih slučajeva procesa naplate nakon nastupanja statusa neizmirenja obaveza. Kod svakog takvog slučaja pripadajući niz novčanih tokova do kojih dolazi tokom procesa naplate (npr. priliva po osnovu uplata dužnika, naplata od novčanih sredstava dužnika iz kolateral u vezi sa izloženošću, nezavisno od toga sa li se kolateral smatra prihvatljivim, kao i odliva vezanih za interne i eksterne direktne troškove samog procesa naplate) diskontuju se sa ponderisanom efektivnom kamatnom stopom na nivou portfolija (a period od godinu dana) , kako bi se dobila sadašnja vrijednost naplate nakon nastupanja statusa neizmirenja obaveza.

Metodologijom su definisane vrste sredstava obezbjeđenja (kolateral) i parametri vezani za kolaterale koji se koriste prilikom obračuna ispravki vrijednosti na individualnoj i portfolio (grupnoj) osnovi. Primjenom definisanih parametara po pojedinačnim vrstama kolateral, za potrebe obračuna individualne ispravke vrijednosti na individualno materijalno značajne izloženosti koje su obezbijeđene ovim vrstama kolateral, dobija se očekivani tok gotovine umanjen kroz diskontovanje na sadašnju vrijednost.

Banka preuzima na sebe kreditni rizik koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat Banke usljed neizvršavanja ugovorenih obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik predstavlja najznačajniji rizik za poslovanje Banke koja iz tog razloga upravlja svojom izloženošću kreditnom riziku. Izloženost kreditnom riziku nastaje prije svega na osnovu aktivnosti kreditiranja, tj. odobravanja kredita. Kreditni rizik je takođe prisutan kod vanbilansnih finansijskih instrumenata, kao što su garancije i nepovučene kreditne linije.

Kreditni rizik podrazumijeva rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik obuhvata:

- Rizik neizvršenja („default risk“) – rizik od gubitka koji može nastupiti ukoliko dužnik ne izmiri svoju obavezu prema Banci;
- Rizik promjene kreditnog kvaliteta aktive („downgrade risk“) – rizik od gubitka Banke koji može nastati ukoliko dođe do pogoršanja nivoa rizičnosti dužnika (pogoršanja kreditnog rejtinga dužnika) na pozicijama aktive koje se vode u kreditnom portfoliju;
- Rizik promjene vrijednosti aktive – rizik od gubitka Banke koji može nastati na pozicijama aktive koje se vode u kreditnom portfoliju ukoliko dođe do smanjenja tržišne vrijednosti u odnosu na vrijednost po kojoj je aktiva kupljena;
- Rizici izloženosti – rizici koji mogu proisteći po osnovu izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica ili licima povezanim sa Bankom.

Banka kreditnim rizikom upravlja provođenjem strategije kreditiranja koja je usmjerena prema preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima (MSME) i velikoj disperziji rizika.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik

Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti) (nastavak)

Banka kreditnim rizikom upravlja tako što u skladu sa svojom politikom kreditiranja odobrava standardizovane kreditne proizvode. Kreditni proizvodi i njihove osnovne karakteristike u pogledu iznosa, roka, kamatne stope, naknade, te obaveznog obezbjeđenja definisani su Katalogom kreditnih proizvoda. Sektor upravljanja i kontrole rizicima kao kontrolna funkcija upravljanja rizicima uključen je u definisanje kreditnih proizvoda i njihovu ocjenu sa stanovišta procjene rizika (daje mišljenje na sve izmjene Kataloga kreditnih proizvoda). Nivoi odlučivanja, definisani Poslovníkom o radu kreditnih odbora, nadležni su za donošenje odluka u slučajevima odobravanja standardnih proizvoda i pod standardnim uslovima, a svako odstupanje od definisanih standarda zahtijeva odlučivanje na višem nivou.

Banka je Kreditnim priručnikom, Pravilnikom o dokumentovanju kreditnih aktivnosti i odlaganju/čuvanju kreditne dokumentacije, kao i Uputstvom za izradu kreditne analize, jasno definisala način obrade rizičnih proizvoda, potrebnu dokumentaciju za pojedine tržišne segmente, korake kreditnog procesa kao i organizacione dijelove i pojedinačne izvršioce odgovorne za njihovo sprovođenje. Navedenim dokumentom su propisani svi obrasci koji se koriste u toku obrade i praćenja kredita, kao i način i obrasci kreditne analize za ocjenu kreditne sposobnosti (boniteta) u zavisnosti od pripadnosti tržišnom podsegmentu Retail, MSME, COR i PUB). Banka odobrava kredite u skladu sa definisanom procedurom odobravanja kredita, a na osnovu procjene kreditne sposobnosti dužnika i instrumenata obezbjeđenja. Kreditne odluke se donose na osnovu definisanih limita za pojedinačne izloženosti i definisanih limita ukupne izloženosti klijenta odnosno grupe povezanih lica. U Banci postoji 5 nivoa ovlaštenja za odobravanje plasmana od kojih je najviši Nadzorni odbor Banke, a najniži Kreditni odbor filijale. Obrada kreditnih zahtjeva za MSME i Retail tržišni segment vrši se decentralizovano u poslovnicama Banke. Obrada kreditnih zahtjeva od prijema zahtjeva za kredit do plasmana kredita obavlja se kroz aplikativni kreditni modul prilagođen potrebama Sektora tržišta (Front office).

Uputstvom za naplatu i upravljanju dospjelim nenaplaćenim obavezama, kao i Politikom monitoringa, definisan je način praćenja i monitoring postojećih plasmana kao i nadležnosti i odgovornosti za sprovođenje aktivnosti naplate. Navedenim uputstvom Banka je definisala način sprovođenja dnevnog i mjesečnog monitoringa naplate u okviru kojeg se realizuju i određeni koraci upravljanja problematičnim plasmanima.

Da bi se na kvalitetan, sistematski i pregledan način upravljalo portfoliom u kašnjenju, internim procedurama su definisana 2 dokumenta i to: „Dosije neuredne otplate“ i „Strategije naplate“. „Dosije neuredne otplate“ predstavlja izvještaj koji daje pregled već izvršenih aktivnosti po kreditima u kašnjenju preko 30 dana i vodi se sve dok se obaveze po kreditu ne izmire u potpunosti. Kreditni službenici su u obavezi da vode dosije neuredne otplate i hronološki evidentiraju sve aktivnosti koje su poduzete u cilju naplate potraživanja. Vođenje ovog obrasca je softverski podržano u okviru kreditnog modula koji koristi Front office. „Strategije naplate“ je izvještaj koji daje pregled planiranih aktivnosti koje će biti preduzete u cilju naplate potraživanja odnosno dogovorenu strategiju naplate.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Gubici od umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja

Banka procjenjuje rizik mogućih gubitaka usljed pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika. Kreditni rizik obuhvata rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da pravovremeno ispune svoje obaveze, bilo da je malo vjerovatno da će ih izmiriti iz svojih primarnih izvora, bilo da su u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu.

Obezvrijeđeni plasmani su plasmani kod kojih je utvrđen objektivni dokaz obezvrijeđenja. Pod objektivnim dokazom obezvrijeđenja se podrazumijevaju događaji koji uslovljavaju mjerljivo umanjenje procijenjenih budućih tokova gotovine.

Pojedinačno obezvrijeđena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijeđena i za koja su priznati procijenjeni gubici. Iznos gubitka utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti budućih tokova gotovine.

Obračunati iznos obezvrijeđenja bilansne aktive Banka evidentira na teret rashoda, a u korist ispravke vrijednosti te aktive, a obračunati iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki evidentira se na teret rashoda, a u korist rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi.

Grupna procjena obezvrijeđenja se vrši za plasmane koji ne pripadaju grupi individualno značajnih plasmana.

Za svrhu grupne procjene plasmani se grupišu u homogene grupe u pogledu kreditnog rizika u skladu sa internom metodologijom Banke za obračun ispravke vrijednosti.

Budući tokovi gotovine za homogene plasmane određuju se na osnovu raspoloživih istorijskih podataka, uglavnom podataka o kašnjenju u izmirenju obaveza, a uzimaju se u obzir i tokovi koji će izvjesno nastati realizacijom sredstava obezbjeđenja.

Kolaterali

U skladu sa standardnim principima kreditnog poslovanja, Banka u svrhu obezbjeđenja plasmana zahtijeva kolateral koji treba pokriti rizik nemogućnosti klijenta da izvrši ugovorene obaveze.

Kolaterali koje Banka najčešće koristi kao instrumente obezbjeđenja su:

- mjenice,
- nalozi,
- izjava o zapljeni (administrativna zabrana),
- solidarni dužnik,
- solidarni jemac/jemac platac,
- zalog na nepokretnu imovinu-hipoteka,
- zalog pokretnih stvari,
- zalog HOV,
- zalog novčanih sredstava (depozit/štedni ulog),
- polisa osiguranja,
- garancije Garantnog Fonda RS,
- garancije Garantnog programa_COVID 19.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta obezbjeđenja koju smatra neophodnom.

Nekvalitetne izloženosti

Pod nekvalitetnom izloženosti podrazumijevaju se izloženost u statusu neizmirenja obaveza, odnosno izloženost koja je raspoređena u nivo kreditnog rizika i izloženosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a ispunjavaju uslov za raspoređivanje u nivo kreditnog rizika 3.

Banka vrši klasifikaciju klijenta u skladu sa Internom metodologijom obračuna ispravke vrijednosti kao i klasifikaciju klijenta prema Odluci ABRS o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Prema navedenoj Odluci ABRS svi klijenti se klasifikuju u tri nivoa kreditnog rizika: nivo kreditnog rizika 1 („Stage 1“), nivo kreditnog rizika 2 („Stage 2“) i nivo kreditnog rizika 3 („Stage 3“).

Upravljanje problematičnim plasmanima je centralizovano i organizovano kroz rad posebnog Sektora pravnih poslova i restruktuiranja, koji je nadležan za reprogram i restruktuiranja svih plasmana.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Uputstvom o naplati i upravljanju problematičnim plasmanima Banka je decidno propisala poslove preuzimanja, praćenja i naplate svih problematičnih plasmana za sve tržišne segmente.

Klijent treba da pređe u nadležnost Službe za restrukturiranje kredita kada je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

1. Izloženosti koje dobijaju status neizmirenja obaveza na zadnji dan u mjesecu;
2. Sve vrste garancija gdje je Banka izvršila plaćanje, a dospjela obaveza nije izmirena u roku od 60 dana od datuma plaćanja Banke po garanciji.
3. Sve aktivne izloženosti koje su na zadnjoj klasifikaciji raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 - izloženosti u statusu neizmirenja obaveza.

Klijenti koji su ispunili neki od gore navedenih uslova prenose se u nadležnost Službe za restrukturiranje kredita, pod pretpostavkom da je moguće kroz opcije/mjere restrukturiranja omogućiti održivu otplatu dugovanja i na taj način izbjeći prinudnu naplatu sudskim putem.

Prenos u Službu za restrukturiranje kredita se radi nakon sprovedene redovne mjesečne klasifikacije izloženosti od strane Sektora upravljanja i kontrole rizicima. Sektor tržišta generiše odluku koja sadrži spisak svih izloženosti koji su zadnji dan prethodnog mjeseca ispunjavali navedene uslove za transfer. Odluka o prenosu u Službu restrukturiranja treba biti sastavljena u jednom primjerku i potpisana od strane jednog člana Uprave banke, a skeniran spisak se elektronski dostavlja Službi za restrukturiranje kredita i filijalama/ekspoziturama čije partije su predmet transfera. Na osnovu ovog spiska, vrši se prenos predmeta iz Sektora tržišta u Službu za restrukturiranje, te zaduženje zaposlenog u Službi za restrukturiranje za navedene predmete u sistemu. Zaduživanje nadležnog službenika u Službi restrukturiranja se radi automatski u sistemu.

Zaposleni u Službi za restrukturiranje je obavezan:

- postupiti po preuzetim predmetima u što kraćem roku,
- nastaviti voditi pregled aktivnosti i mjera koje preduzima na konkretnim partijama, kroz ažuriranje u front aplikaciji.

Zaposleni u Službi za restrukturiranje imaju na raspolaganju sve mjere u cilju rješavanja problema kašnjenja koje podrazumijevaju agresivnu naplatu, reprogram postojećih zaduženja, restrukturiranje obaveza, otvaranje novih zaduženja na glavog dužnika ili ostale učesnike.

Vraćanje klijenta iz nadležnosti Službe restrukturiranja kredita u nadležnost Sektora tržišta

Kada dužnik tokom definisanog perioda oporavka kontinuirano:

- za restrukturirane izloženosti i POCl imovinu u toku 12 mjeseci od datuma restrukturiranja
- za nerestrukturirane izloženosti u toku šest mjeseci od datuma kada je prestalo ispunjavanje uslova iz člana 20. „Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka“ dokažu urednost u otplati (vrše otplatu u skladu sa ugovorenim planom otplate, bez kašnjenja >30 dana na zadnji dan u mjesecu) vraćaju se u nadležnost Sektora tržišta. Grejs period se ne priznaje (ne računa) u period oporavka.

Procedura vraćanja je ista kao procedura prenosa/preuzimanja, samo se sada vrši u obrnutom smjeru.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

29.4.1. Pregled kreditne izloženosti na dan 31.12.2022. godine

(U hiljadama BAM)												
STANJE KREDITA												
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Stage 1	345.229	354.150	369.381	361.054	349.907	356.042	380.548	388.462	389.752	388.925	395.867	402.907
Stage 2	83.678	83.009	84.176	94.904	103.770	107.562	92.091	90.063	97.916	101.099	94.847	95.531
Stage 3	26.597	27.534	28.909	30.422	29.424	29.276	29.333	28.439	29.172	28.247	28.669	29.016
Ukupno	455.504	464.694	482.465	486.380	483.101	492.880	501.972	506.965	516.840	518.271	519.383	527.454
STANJE KAMATE												
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Stage 1	2.100	1.925	2.038	2.006	2.017	1.913	2.227	2.330	2.289	2.259	2.278	2.273
Stage 2	864	822	727	838	765	809	818	737	737	817	785	716
Stage 3	974	1.002	1.060	1.014	971	949	946	918	920	918	926	939
Ukupno	3.938	3.748	3.825	3.858	3.753	3.671	3.991	3.984	3.946	3.994	3.989	3.928
UKUPNA IZLOŽENOST BEZ SUSPENDOVANE KAMATE												
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Ostalo	20.734	22.891	20.118	21.597	25.406	30.683	32.857	37.922	38.776	39.390	31.426	29.943
Stage 1	411.186	425.090	437.122	427.127	417.968	421.232	445.578	456.518	460.254	469.076	481.228	485.786
Stage 2	89.840	88.546	90.229	102.496	110.045	114.781	98.507	96.132	104.445	108.164	100.927	101.991
Stage 3	28.497	29.505	31.005	32.728	31.696	31.558	31.666	30.794	31.539	30.591	31.272	31.522
Ukupno	550.257	566.032	578.474	583.947	585.115	598.254	608.608	621.365	635.014	647.220	644.853	649.242
UKUPNA ISPRAVKA VRIJEDNOSTI												
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Stage 1	7.755	7.978	7.854	6.672	7.391	7.847	9.365	9.092	9.833	9.329	10.307	9.628
Stage 2	12.456	12.541	12.604	13.201	13.580	12.250	10.756	10.268	11.096	12.349	11.102	12.367
Stage 3	24.302	25.113	26.426	27.653	26.791	26.856	26.817	26.120	26.362	25.722	25.667	25.709
Ukupno	44.513	45.631	46.884	47.526	47.761	46.954	46.938	45.480	47.291	47.400	47.076	47.705

29 FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****29.4.1. Pregled kreditne izloženosti na dan 31.12.2021. godine**

(U hiljadama BAM)

	STANJE KREDITA											
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Stage 1	320.419	304.765	307.307	319.234	335.522	328.112	328.878	331.273	326.234	329.125	338.896	337.233
Stage 2	36.870	54.936	67.086	63.725	57.454	74.456	74.806	76.026	80.476	80.931	82.633	91.385
Stage 3	23.296	23.571	24.496	24.666	24.669	24.127	24.088	23.613	26.492	27.395	26.688	25.952
Ukupno	380.585	383.273	398.889	407.624	417.644	426.696	427.772	430.912	433.201	437.451	448.216	454.569
	STANJE KAMATE											
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Stage 1	2.358	2.171	2.280	2.353	2.507	2.245	2.218	2.278	2.095	2.170	2.102	2.011
Stage 2	478	643	668	652	604	713	824	817	806	776	780	767
Stage 3	749	757	790	802	817	827	841	812	929	976	964	936
Ukupno	3.585	3.570	3.738	3.808	3.929	3.785	3.883	3.907	3.830	3.923	3.848	3.714
	UKUPNA IZLOŽENOST BEZ SUSPENDOVANE KAMATE											
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Ostalo	14.473	15.813	15.703	17.350	17.738	18.210	20.166	21.683	21.227	20.123	21.829	22.367
Stage 1	373.938	351.924	351.565	364.397	382.522	382.836	386.333	389.938	387.145	382.926	392.815	397.610
Stage 2	41.324	64.677	78.119	75.146	65.810	82.384	84.350	85.646	89.487	87.236	88.798	99.125
Stage 3	25.000	25.279	26.275	26.481	26.485	25.940	25.950	25.464	28.318	29.236	28.800	27.776
Ukupno	454.735	457.692	471.662	483.374	492.555	509.370	516.799	522.731	526.178	519.520	532.242	546.879
	UKUPNA ISPRAVKA VRIJEDNOSTI											
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Stage 1	10.672	10.132	10.307	10.667	11.102	9.594	9.534	9.155	8.372	8.056	8.301	7.678
Stage 2	7.254	7.942	8.472	8.646	8.376	10.556	10.757	11.773	11.165	11.168	11.759	13.607
Stage 3	20.940	21.141	21.675	22.145	22.346	22.058	22.273	21.962	23.931	24.692	24.501	23.882
Ukupno	38.867	39.217	40.456	41.460	41.826	42.211	42.566	42.892	43.470	43.919	44.564	45.167

29 FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

29.4.2. Ukupna izloženost bez suspendovane kamate na dan 31.12.2022. i 31.12.2021. godine

(u hiljadama BAM)

Učešće u ukupnoj izloženosti na dan 31.12.2022. godine

	Ukupna izloženost	Dospjeli krediti	%	Nekvalitetni krediti	%	Reprogramirani/restrukturirani krediti	%	Kamate	%	Avansi
Javni sektor	963	0	0,00	1	0,07	0	0,00	0	0,00	0
Pravna lica	92.531	770	0,83	428	0,46	0	0,00	73	0,08	241
MSMI	456.847	16.473	3,61	26.304	5,76	33.930	7,43	1.248	0,27	904
Fizička lica	98.900	2.910	2,94	4.789	4,84	3.257	3,29	299	0,30	506
Ukupno:	649.242	20.153	3,10	31.522	4,86	37.186	5,73	1.619	0,25	1.651

(u hiljadama BAM)

Učešće u ukupnoj izloženosti na dan 31.12.2021. godine

	Ukupna izloženost	Dospjeli krediti	%	Nekvalitetni krediti	%	Reprogramirani/restrukturirani krediti	%	Kamate	%	Avansi
Javni sektor	52	-	0,00%	-	0,11%	-	0,00%	-	0,00%	-
Pravna lica	71.982	807	1,12%	1.136	1,58%	685	0,95%	48	0,07%	31
MSMI	388.522	16.352	4,21%	22.362	5,76%	18.429	4,74%	1.117	0,29%	731
Fizička lica	86.322	2.820	3,27%	4.278	4,96%	2.492	2,89%	338	0,39%	587
Ukupno:	546.879	19.979	3,65%	27.776	5,08%	21.605	3,95%	1.503	0,27%	1.349

29 FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****29.4.2. Ukupna izloženost bez suspendovane kamate na dan 31.12. 2022. i 31.12.2021. godine (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita plasiranih komitentima na 31.12.2022. godine:

	(U hiljadama BAM)							
	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022. godine	99.127	10.213	6.207	115.548	240.117	81.939	20.680	342.736
Otplaćeni	(31.863)	(2.790)	(2.379)	(37.032)	(121.740)	(39.716)	(7.291)	(168.747)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	2.075	(2.052)	(23)	-	16.067	(15.601)	(466)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(5.021)	5.352	(331)	-	(16.652)	16.923	(271)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(822)	(1.617)	2.439	-	(2.258)	(5.724)	7.982	-
Nova finansijska imovina stečena ili nabavljena	47.893	3.403	553	51.489	178.563	45.987	3.986	228.537
Ukupno na dan 31.12.2022. godine	111.389	12.509	6.467	130.365	294.098	83.808	24.620	402.526

Bruto knjigovodstvene vrijednosti uključuju glavnice i kamatu. Neamortizovana odgođena naknada nije uključena.

	(U hiljadama BAM)							
	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2021. godine	91.289	6.519	6.688	104.496	239.169	26.178	17.951	283.298
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	1.013	(953)	(60)	-	5.899	(5.892)	(7)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(4.339)	4.821	(482)	-	(25.036)	25.399	(363)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(1.325)	(482)	1.807	-	(5.910)	(1.932)	7.842	-
Nova finansijska imovina stečena ili nabavljena	12.127	308	(1.746)	11.051	25.995	38.186	(4.743)	59.438
Ukupno na dan 31.12.2021. godine	99.127	10.213	6.207	115.548	240.117	81.939	20.680	342.736

Bruto knjigovodstvene vrijednosti uključuju glavnice i kamatu. Neamortizovana odgođena naknada nije uključena.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje promjene u obezvrjeđenju kredita plasiranih komitentima:

(U hiljadama BAM)

Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022. godine	944	1.380	5.572	7.896	6.734	12.228	18.309	37.271
Otplaćeni	982	531	(2.154)	(641)	128	(3.749)	(5.959)	(9.580)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	43	(42)	(1)	-	550	(542)	(8)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(528)	605	(77)	-	(2.735)	2.975	(240)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(547)	(1.347)	1.894	-	(1.253)	(4.521)	5.774	-
Nova finansijska imovina stečena ili nabavljena	615	315	331	1.262	4.694	4.534	2.268	11.496
Ukupno na dan 31.12.2022. godine	1.509	1.443	5.565	8.517	8.119	10.925	20.144	39.188

(U hiljadama BAM)

Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2021. godine	1.426	1.069	5.584	8.080	9.246	5.997	15.706	30.949
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	17	(15)	(2)	-	477	(477)	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(326)	636	(310)	-	(3.534)	3.748	(214)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(975)	(330)	1.305	-	(4.724)	(1.432)	6.156	-
Nova finansijska imovina stečena ili nabavljena	802	20	(1.005)	(184)	5.269	4.391	(3.339)	6.321
Ukupno na dan 31.12.2021. godine	944	1.380	5.572	7.896	6.734	12.227	18.309	37.271

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava u nastavku predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita plasiranih komitentima na 31.12.2022. godine (posebno prikazani POCI plasmani):

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022. godine	339.244	88.063	22.633	8.343	458.283
Otplaćeni	(153.603)	(41.400)	(8.555)	(2.338)	(205.896)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	18.142	(17.653)	(489)	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(21.673)	22.230	(557)	-	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(3.079)	(7.077)	10.156	-	-
Nova finansijska imovina stečena ili nabavljena	226.455	49.390	4.539	118	280.502
Ukupno na dan 31.12.2022. godine	405.486	93.553	27.727	6.123	532.890

Sljedeća tabela prikazuje promjene u obezvređenju kredita plasiranih komitentima (posebno prikazani POCI plasmani):

Obezvređenje kredita plasiranih komitentima

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022. godine	7.678	12.296	19.753	5.440	45.167
Otplaćeni	(1.111)	(2.590)	(6.904)	(1.807)	(12.412)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	593	(584)	(9)	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(3.263)	3.544	(281)	-	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(1.799)	(5.637)	7.436	-	-
Nova finansijska imovina stečena ili nabavljena	7.530	4.850	2.472	97	19.949
Ukupno na dan 31.12.2022. godine	9.628	11.879	22.467	3.730	47.704

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije kolaterala i drugih kreditnih obezbjeđenja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine

Finansijski instrumenti	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.		
	Izloženost prije obezvređenja	Obezvređenje	Neto izloženost kreditnom riziku	Izloženost prije obezvređenja	Obezvređenje	Neto izloženost kreditnom riziku
(U hiljadama BAM)						
A. Izloženost kreditnom riziku koja se odnosi na stavke bilansa stanja						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	143.262	127	143.135	106.827	95	106.732
Sredstva kod drugih banaka	21.550	80	21.470	12.330	62	12.268
Kreditni plasirani komitentima	528.852	45.813	483.039	456.861	43.969	412.892
Ostala aktiva	10.266	7.323	2.943	8.130	3.464	4.666
Hartije od vrijednosti	47.852	48	47.804	49.521	50	49.471
Ukupna imovina	751.782	53.391	698.391	633.669	47.640	586.029
Vanbilans						
Neiskorištene kreditne obaveze	50.768	407	50.361	42.036	412	41.624
<i>Kolaterali za kreditni portfolio</i>	<i>288.573</i>			<i>261.621</i>		
<i>- HoV založene kao kolateral</i>	<i>5.396</i>			<i>6.907</i>		
Ukupan vanbilans	50.768	407	50.361	42.036	412	41.624
Ukupna kreditna izloženost	802.550	53.798	748.752	675.705	48.052	627.653

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Upravljanje finansijskim rizicima

(U hiljadama BAM)

Stanje glavnice po osnovu kredita na dan 31.12.2022

Homogene grupe	Stanje kredita	Izloženost	Priznati iznos kolaterala	Očekivani gubitak (ECL) bez ostale aktive
Klijenti bez bilansa	182.459	189.503	87.256	18.810
Klijenti sa bilansima	344.998	381.512	194.879	28.895
UKUPNO Banka:	527.457	571.015	282.135	47.705

(U hiljadama BAM)

Stanje glavnice po osnovu kredita na dan 31.12.2021

Homogene grupe	Stanje kredita	Izloženost	Priznati iznos kolaterala	Očekivani gubitak (ECL) bez ostale aktive
COR	45.245	63.769	31.695	5.862
MSME- Kredit za obrtna sredstva	83.719	85.376	41.893	8.242
MSME- Kredit za osnovna sredstva i investicije	115.950	118.918	81.691	11.389
MSME- Nenamjenski kredit za preduzetnike	1.254	1.318	688	525
MSME- ostali	65.405	102.705	35.252	5.331
MSME- Transferisani krediti	63	71	-	71
Overdraft	23.518	30.598	6.133	1.961
PUB	34	86	34	-
Reprogrami	15.788	16.056	10.408	7.410
Retail	103.593	105.615	49.864	4.376
UKUPNO Banka:	454.569	524.512	257.658	45.167

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(U hiljadama BAM)

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Pregled stanja kredita po segmentima i po razdoblju dospjeća

SEGMENTACIJA	<=30 dana	31-60 dana	61-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	Preko 1 god.	Ukupno
Public Sector	-	-	-	-	-	-	-
Corporate	52.476	-	-	-	-	399	52.875
MSME	352.723	6.409	1.149	2.998	5.100	11.976	380.355
Retail	89.522	828	283	578	465	2.548	94.224
UKUPNO Banka:	494.721	7.237	1.432	3.576	5.565	14.923	527.454

(U hiljadama BAM)

Pregled Očekivanih gubitaka (ECL) po segmentima:

Segmenti	31.12.2021		31.12.2022	
	Očekivani gubitak (ECL)	% učešća	Očekivani gubitak (ECL)	% učešća
Public Sector	-	0,00%	7	0,01%
Corporate	6.005	13,30%	2.346	4,92%
MSME	34.303	75,95%	39.606	83,02%
Retail	4.859	10,76%	5.746	12,05%
UKUPNO:	45.167	100,00%	47.705	100,00%

(U hiljadama BAM)

Pregled Stanja kredita po danima kašnjenja:

Dani kašnjenja	31.12.2021			31.12.2022		
	Stanje kredita	% učešća	PAR%	Stanje kredita	% učešća	PAR%
0 dana	361.344	79,49%	0,00%	423.024	80,20%	80,20%
1-30 dana	64.124	14,11%	14,11%	71.697	13,59%	13,59%
31-90 dana	6.742	1,48%	1,48%	8.669	1,65%	1,65%
Preko 90 dana	22.359	4,92%	4,92%	24.064	4,56%	4,56%
UKUPNO:	454.569	100,00%	20,51%	527.454	100,00%	100,00%

829. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****Kreditni kolaterali i ostala kreditna obezbjeđenja (nastavak)**

Kolaterali koji se drže kao osiguranje finansijskih sredstava, osim kredita i avansa, zavise od prirode instrumenta. Politika Banke u pogledu pribavljanja kolaterala nije se značajno promijenila tokom izvještajnog perioda i nije došlo do značajne promjene u ukupnom kvalitetu kolaterala koje je Banka držala od prethodnog perioda.

U nastavku je prikazana ukupna izloženost analiza kolaterala i kreditnih obezbjeđenja na dan 31.12.2022. godine i 31.12.2021. godine:

	(U hiljadama BAM)	
	Na dan	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
Kreditni osigurani posebnim depozitom	6.569	8.097
Kreditni osigurani nekretninama	207.845	178.871
Kreditni osigurani drugim kolateralom	314.438	269.893
Ukupno:	528.852	456.861

	(U hiljadama BAM)		
	Kreditni plasirani komitentima		
	Fizička lica	Pravna lica	Ukupno kreditni
Na dan 31. decembra 2022. godine			
Stambena, komercijalna ili industrijska imovina	53.673	167.533	221.206
Zalog	4.710	35.661	40.371
Finansijska imovina	1.905	11.489	13.394
Ostalo	821	17.628	18.449
Ukupno	61.109	232.311	293.420

	(U hiljadama BAM)		
	Kreditni plasirani komitentima		
	Fizička lica	Pravna lica	Ukupno kreditni
Na dan 31. decembra 2021. godine			
Stambena, komercijalna ili industrijska imovina	45.793	142.365	188.158
Zalog	6.972	47.617	54.589
Finansijska imovina	2.343	14.007	16.350
Ostalo	594	7.008	7.602
Ukupno	55.702	210.997	266.699

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Pregled izloženosti po segmentima i danima kašnjenja na 31. decembar 2022. godine

(u hiljadama BAM)				
SEGMENTACIJA	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Ukupna izloženost	Ispravke vrijednosti
	0 dana	-	959	7
Public Sector	1-30 dana	-	5	-
	31-90 dana	-	-	-
	>90 dana	-	-	-
Public Sector Ukupno		-	964	7
	0 dana	43.016	82.344	1.373
Corporate	1-30 dana	9.460	9.760	547
	31-90 dana	-	-	-
	>90 dana	399	427	425
Corporate Ukupno		52.875	92.531	2.345
	0 dana	300.606	370.618	13.772
MSME	1-30 dana	52.117	56.785	4.850
	31-90 dana	7.559	7.695	2.550
	>90 dana	20.074	21.749	18.433
MSME Ukupno		380.355	456.847	39.606
	0 dana	79.402	83.576	1.624
Retail	1-30 dana	10.120	10.296	509
	31-90 dana	1.110	1.143	308
	>90 dana	3.591	3.885	3.306
Retail Ukupno		94.224	98.900	5.746
UKUPNO BANKA:		527.454	649.242	47.705

Pregled izloženosti po segmentima i danima kašnjenja na 31. decembar 2021. godine

(u hiljadama BAM)				
SEGMENTACIJA	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Ukupna izloženost	Ispravke vrijednosti
	0 dana	-	52	-
Public Sector	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	-	-	-
	>90 dana	-	-	-
Public Sector Ukupno		-	52	-
	0 dana	39.954	65.672	3.534
Corporate	1-30 dana	4.830	5.179	1.446
	31-90 dana	118	123	106
	>90 dana	955	1.009	920
Corporate Ukupno		45.857	71.982	6.005
	0 dana	250.477	308.015	11.632
MSME	1-30 dana	51.436	55.038	4.165
	31-90 dana	5.767	6.195	1.337
	>90 dana	17.945	19.275	17.168
MSME Ukupno		325.626	388.522	34.302
	0 dana	70.913	73.642	1.231
Retail	1-30 dana	7.858	7.997	259
	31-90 dana	856	878	75
	>90 dana	3.459	3.805	3.294
Retail Ukupno		83.086	86.322	4.859
UKUPNO BANKA:		454.569	546.879	45.167

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

2022. godina	Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, dospelosti i vrijednosti obezbjeđenja									
	Stage1/Stage2		Stage3		Ukupna bruto potraživanja	Ispravke vrijednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrijednost sredstava obezbjeđenja	
	Stage1	Stage2	Nije dospjelo	Dospjelo		Stage1/Stage2	Stage3		Stage1/Stage2	Stage3
Prema sektorima										
Bilansna potraživanja od stanovništva	145.308	19.624	4.743	7.505	177.181	(4.498)	(10.470)	162.213	77.210	5.519
Opšta potrošnja	61.471	5.281	2.036	2.925	71.712	(1.490)	(4.173)	66.050	18.581	1.779
Stambeni krediti	23.367	718	35	190	24.311	(275)	(196)	23.840	15.580	223
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	60.255	13.598	2.672	4.030	80.555	(2.724)	(5.795)	72.036	43.048	3.516
Ostala potraživanja	215	27	-	360	603	(9)	(306)	287	1	1
Bilansna potraživanja od privrede	260.178	76.692	7.276	11.563	355.709	(16.603)	(15.186)	323.920	185.443	8.128
PUB - Javna preduzeća	5	-	-	-	5	-	-	5	-	-
COR - Velika preduzeća	46.129	6.579	-	428	53.137	(1.504)	(426)	51.207	27.029	14
Mikro preduzeća	13.226	15.221	2.711	4.538	35.697	(2.007)	(6.255)	27.435	13.554	3.173
Mala preduzeća	79.947	29.780	3.521	4.386	117.633	(6.341)	(6.041)	105.252	61.256	3.488
Srednja preduzeća	120.871	25.112	1.044	2.211	149.237	(6.751)	(2.464)	140.021	83.604	1.453
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	405.486	96.317	-	-	501.803	(21.101)	-	480.702	262.654	-
od čega restrukturisana	7.353	20.358	-	-	27.711	(3.856)	-	23.855	17.880	-
Problematična potraživanja	-	-	12.019	19.068	31.087	-	(25.656)	5.432	-	13.647
od čega restrukturisana	-	-	4.531	4.851	9.382	-	(7.626)	1.756	-	4.897
Ukupna bilansna izloženost	405.486	96.317	12.019	19.068	532.890	(21.101)	(25.655)	486.134	262.654	13.647
Ukupna vanbilansna izloženost	110.243	5.674	434	-	116.352	(895)	(53)	115.404	17.007	113

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

2022. godina	Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti									
	Regija 1		Regija 2		Regija 3		Regija 4		Regija 5	
	Stage1/Stage2	Stage 3	Stage1/Stage2	Stage 3	Stage1/Stage2	Stage 3	Stage1/Stage2	Stage 3	Stage1/Stage2	Stage 3
Bilansna potraživanja od stanovništva	23.502	2.077	47.977	4.443	25.761	1.436	38.315	2.329	29.377	1.964
Opšta potrošnja	9.690	1.000	12.315	1.407	11.656	649	16.645	912	16.447	992
Stambeni krediti	3.838	35	8.503	190	5.702	-	3.926	-	2.116	-
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	9.924	962	27.111	2.723	8.355	732	17.687	1.363	10.774	924
Ostala potraživanja	50	80	48	123	48	55	57	54	40	48
Potraživanja od privrede	42.023	2.277	101.024	6.083	59.966	3.085	61.990	3.921	71.867	3.473
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	1.254	466	4.858	47	601	9	1.635	59	545	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	10.496	702	21.788	1.069	15.262	645	15.459	601	18.071	93
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	6.930	352	7.755	1.608	10.363	777	12.946	509	6.159	668
Građevinarstvo	10.930	-	27.623	462	6.932	88	3.989	385	10.200	1.455
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	8.313	625	21.124	2.630	25.151	1.386	23.263	1.984	22.366	800
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	4.100	132	10.701	251	1.496	180	3.929	383	14.032	446
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	7.177	16	161	-	769	-	494	11
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	65.525	4.354	149.001	10.526	85.727	4.521	100.305	6.250	101.244	5.437
Ukupna vanbilansna izloženost	9.525	82	51.940	27	9.343	134	24.157	18	20.952	174

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o bruto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja i broju dana u kašnjenju/docnji:

2022. godina	Stage1/Stage2						Stage3				(u hiljadama BAM)	
	0 dana kašnjenja	1-30 dana	31-60 dana	61-90 dana	Preko 90 dana	0 dana kašnjenja	1-30 dana	31-60 dana	61-90 dana	Preko 90 dana		
Prema sektorima												
Bilansna potraživanja od stanovništva	136.510	25.792	1.863	768	-	1.433	523	252	69	9.972		
Opšta potrošnja	56.350	9.538	635	229	-	477	136	209	22	4.116		
Stambeni krediti	23.311	705	-	70	-	35	-	-	-	190		
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	56.616	15.544	1.224	468	-	642	385	40	45	5.590		
Ostala potraživanja	233	5	4	1	-	279	2	3	2	74		
Bilansna potraživanja od privrede	287.071	45.582	3.824	394	-	1.034	557	1.413	242	15.593		
PUB - Javna preduzeća	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-		
COR - Velika preduzeća	43.193	9.515	-	-	-	1	-	-	-	427		
Mikro preduzeća	24.138	3.908	262	139	-	662	317	103	3	6.164		
Mala preduzeća	86.599	21.105	1.769	254	-	366	240	1.095	238	5.968		
Srednja preduzeća	133.141	11.048	1.793	-	-	6	-	215	-	3.034		
Prema kategorijama potraživanja												
Neproblematična potraživanja	423.582	71.374	5.686	1.162	-	-	-	-	-	-		
od čega restrukturisana	18.642	7.492	1.331	246	-	-	-	-	-	-		
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	2.467	1.080	1.665	311	25.565		
od čega restrukturisana	-	-	-	-	-	916	703	904	81	6.778		
Ukupna bilansna izloženost	423.582	71.374	5.686	1.162	-	2.467	1.080	1.665	311	25.565		
Ukupna vanbilansna izloženost	111.393	4.344	1	-	178	54	48	2	12	319		

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)**

(u hiljadama BAM)

Podaci o problematičnim potraživanjima

2022. godina	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrijednost Stage3 potraživanja	Od čega: restrukturisana potraživanja	Ispravke vrijednosti Stage3 potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrijednost sredstava obezbjeđenja za Stage3 potraživanja
Potraživanja od stanovništva	177.181	14.968	12.249	4.064	(10.470)	6,91%	5.519
Opšta potrošnja	71.712	5.663	4.960	1.267	(4.173)	6,92%	1.779
Stambeni krediti	24.311	471	225	-	(196)	0,93%	223
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	80.555	8.519	6.704	2.797	(5.795)	8,32%	3.516
Ostala potraživanja	603	315	360	-	(306)	59,71%	1
Potraživanja od privrede	355.709	31.789	18.839	5.319	(15.186)	5,30%	8.128
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	9.473	1.294	581	-	(524)	6,13%	182
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	84.185	8.111	3.111	1.194	(2.712)	3,69%	1.395
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	48.065	5.291	3.913	1.469	(3.141)	8,14%	1.828
Građevinarstvo	62.064	4.311	2.391	472	(1.746)	3,85%	882
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	107.642	10.040	7.425	1.988	5.914	6,90%	3.474
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	35.651	2.588	1.392	180	(1.123)	3,90%	365
Potraživanja od ostalih klijenata	8.628	154	27	16	(26)	0,32%	2
Bilansna potraživanja od banaka i finans. Institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	532.890	46.757	31.088	9.383	(25.656)	5,83%	13.647
Ukupna vanbilansna izloženost	116.352	948	434	34	(53)	0,37%	113

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih/performing potraživanja i vrijednosti sredstava obezbjeđenja kojima su obezbjeđena ta potraživanja

2022. godina	(u hiljadama BAM)				
	Visok rejting (1-4)	Stage1/Stage2 Srednji rejting (5-7)	Nizak (8-9 ostalo)	Stage3	POCI
Potraživanja od stanovništva	46.182	114.576	4.175	12.248	3.611
Opšta potrošnja	15.575	49.175	2.001	4.960	1.280
Stambeni krediti	8.668	15.417	-	225	35
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	21.938	49.760	2.154	6.703	2.296
Ostala potraživanja	1	222	20	360	-
Potraživanja od privrede	214.433	96.693	25.745	18.839	2.512
PUB - Javna preduzeća	-	5	-	-	-
COR - Velika preduzeća	40.725	11.437	547	428	-
Mikro preduzeća	12.849	12.949	2.650	7.249	1.474
Mala preduzeća	59.758	40.066	9.903	7.905	685
Srednja preduzeća	101.101	32.236	12.645	3.255	353
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-
Bilansna potraživanja od banaka i fin. institucija	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna potraživanja	260.615	211.269	29.920	31.087	6.123
Ukupna vanbilansna potraživanja	78.985	34.821	2.111	435	-

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

2022. godina	(u hiljadama BAM)			
	Vrste sredstava obezbjeđenja			
	Depoziti, garancije Garantnog fonda RS i Garantni program Vlade RS	HOV	Stambene i komercijalne nepokretnosti	Pokretnosti
Potraživanja od stanovništva	3.399	-	69.352	9.624
Opšta potrošnja	1.650	-	15.738	2.971
Stambeni krediti	12	-	15.779	13
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	1.737	-	37.835	6.606
Ostala potraživanja	-	-	-	34
Potraživanja od privrede	15.418	5.396	139.453	30.509
PUB - Javna preduzeća	-	-	-	-
COR - Velika preduzeća	4.313	1.155	16.659	3.345
Mikro preduzeća	1.431	0	11.870	3.451
Mala preduzeća	2.774	4.241	46.157	11.455
Srednja preduzeća	6.900	-	64.767	12.258
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja	18.817	5.396	208.806	40.134
Neproblematična potraživanja	18.473	5.396	199.089	36.549
od čega restrukturisana	645	-	14.558	2.677
Problematična potraživanja	344	-	9.717	3.585
od čega restrukturisana	56	-	3.483	1.357
Ukupna bilansna izloženost	18.817	5.396	208.806	40.134
Ukupna vanbilansna izloženost	1.364	-	12.401	237

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

2022. godina	Podaci o restrukturisanim potraživanjima Vrijednost restrukturisanih potraživanja						Vrijednost sredstava obezbjeđenja za restrukturisana potraživanja
	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrijednost restrukturisanih potraživanja	od čega: Stage3 potraživanja	Ispravke vrijednosti restrukturisanih potraživanja	% restrukturisanih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	177.181	14.968	13.347	4.064	(4.652)	7,53%	8.353
Opšta potrošnja	71.712	5.663	3.633	1.267	(1.281)	5,07%	1.850
Stambeni krediti	24.311	471	-	-	-	0,00%	-
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	80.555	8.519	9.714	2.797	(3.371)	12,06%	6.503
Ostala potraživanja	603	315	-	-	-	0,00%	-
Potraživanja od privrede	355.709	31.788	23.747	5.319	(6.830)	6,68%	14.425
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	9.473	1.294	727	-	(339)	7,67%	622
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	84.185	8.111	11.066	1.194	(2.475)		7.696
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	48.065	5.291	3.690	1.469	(1.203)	7,68%	1.675
Građevinarstvo	62.064	4.311	863	472	(318)	1,39%	569
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	107.643	10.040	5.913	1.988	(2.012)	5,49%	3.419
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	35.651	2.587	1.342	180	(453)	3,76%	313
Potraživanja od ostalih klijenata	8.628	154	146	16	(30)	1,70%	131
Bilansna potraživanja od banaka i finans. institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	532.890	46.756	37.093	9.382	(11.482)	6,96%	22.777
Ukupna vanbilansna izloženost	116.352	948	93	34	(10)	0,08%	7

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Zaposleni u Sektoru pravnih poslova i restrukturiranja mora zaprimiti kreditni fajl od kreditnog službenika u roku od 15 dana od dana zaduženja. Postupiti po preuzetim predmetima u što kraćem roku. Zaposleni u Službi za restrukturiranje kredita nadležan za klijenta obavezan je nastaviti voditi pregled aktivnosti i mjera koje poduzima na konkretnim partijama, kroz ažuriranje strategija u front aplikaciji. Čak i ako se krediti uredno servisiraju, zaposlen u Službi za restrukturiranje kredita nadležan za klijenta je dužan vršiti redovan kvartalni monitoring klijenta.

Zaposleni u Sektoru pravnih poslova i restrukturiranja imaju na raspolaganju sve mjere u cilju rješavanja problema kašnjenja koje podrazumjevaju agresivnu naplatu, reprogram postojećih zaduženja, restrukturiranje otvaranje novih zaduženja na glavog dužnika ili ostale učesnike.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije svojim komitentima na osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama.

Na ove izloženosti Banka primjenjuje iste procedure monitoringa i naplate kao za kreditne plasmane.

Pokrivenost kolateralima i drugim oblicima obezbjeđenja

Banka za sve vrste plasmana zahtijeva sredstva obezbjeđenja. Iznos i tip zahtijevanog obezbjeđenja zavisi od tržišnog segmenta kojem klijent pripada, tipa odnosno vrste proizvoda koji se odobrava te procijenjenog kreditnog rizika svakog pojedinačnog komitenta.

Procjena i fer vrijednost instrumenta obezbjeđenja je zasnovana na vrijednosti instrumenata obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja. U skladu sa poslovnom politikom i internim procedurama Banke, utvrđuje se potrebna fer vrijednost instrumenata obezbjeđenja i način i rok njene ponovne procjene.

Rukovodstvo prati tržišnu vrijednost sredstava obezbjeđenja i traži dodatna sredstva obezbjeđenja prilikom preispitivanja adekvatnosti ispravke vrijednosti plasmana. Banka uzima u obzir vrijednost sredstava obezbjeđenja prilikom preispitivanja adekvatnosti ispravke vrijednosti plasmana.

29.4.1. Rizik koncentracije

Banka ima interno definisane minimalne standarde za upravljanje rizikom koncentracije kojim Banka osigurava svoje poslovanje u smislu opreznog izlaganja kreditnom riziku naplate i riziku mogućih gubitaka po datim kreditima, te svim ostalim plasmanima kao i potencijalnim vanbilansnim obavezama. Banka ovim obezbjeđuje stabilnost u svom poslovanju i određuje minimalne standarde najvećeg dozvoljenog obima izlaganja Banke kreditnom riziku prema jednom korisniku, dužniku ili drugom subjektu (i grupi povezanih korisnika, kao i ograničenja velikih izloženosti).

Prema Članu 106. Zakona o bankama RS velika izloženost banke je izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja iznosi ili prelazi 10% priznatog kapitala banke. Banka je usvojila politike i procedure za utvrđivanje i praćenje pojedinačne i ukupne izloženosti, vodi evidenciju, prati i izvještava o izloženosti, u skladu sa propisima Agencije.

Priznati kapital Banke jednak je regulatornom kapitalu, a predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Zabranjeno je da izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica nakon primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika prelazi 25% njenog priznatog kapitala. Najveći dopušteni iznos kreditnih potraživanja koji nije obezbijeđen kolateralom u skladu sa propisima Agencije prema jednom licu ili grupi povezanih lica može biti najviše do 15% priznatog kapitala banke. Na ukupnu izloženost banke prema njenom nadređenom i podređenom društvu i sa njima povezanim licima primjenjuju se ograničenja propisana članom 107. Zakona o bankama.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)**

Učešće banke u drugim pravnim licima je definisano Članom 111. Zakona o bankama RS: Zabranjeno je da banka direktno ili indirektno bez prethodne saglasnosti Agencije ima:

- Učešće u pravnom licu ili u zavisnom društvu tog pravnog lica koje prelazi iznos od 5% priznatog kapitala banke ili ukupnu neto vrijednost svih učešća banke u drugim pravnim licima i zavisnim društvima tih pravnih lica iznad 20% priznatog kapitala banke.
- Učešće banke u jednom pravnom licu iz finansijskog sektora direktno ili indirektno može biti najviše do 15% njenog priznatog kapitala.
- Učešće banke u licu koje nije lice u finansijskom sektoru ne smije preći 10% njenog priznatog kapitala, niti 49% kapitala tog lica.
- Ukupno učešće banke u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru može biti najviše do 25% priznatog kapitala banke, a ukupno učešće banke u licima u finansijskom sektoru može biti najviše do 50% njenog priznatog kapitala.

Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije

Banka ima diverzifikovani portfolio koji pokriva različite industrije:

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2022.	U %	31. decembra 2021.	U %
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	9.425	2%	8.368	2%
Vađenje ruda i kamena	8.581	2%	5.075	1%
Prerađivačka industrija	71.413	14%	60.168	13%
Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	5.689	1%	2.193	-
Snadbijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	3.805	1%	3.899	1%
Građevinarstvo	61.846	12%	42.694	9%
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	107.063	20%	92.162	20%
Saobraćaj i skladištenje	32.590	6%	33.558	7%
Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	9.457	2%	6.490	1%
Informacije i komunikacije	7.645	1%	1.327	-
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	957	-	5.790	1%
Poslovanje nekretninama	8.580	2%	3.610	1%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	14.484	3%	11.605	3%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	6.651	1%	9.238	2%
Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	2	-	3	-
Obrazovanje	258	-	111	-
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	2.111	-	1.823	-
Umjetnost, zabava i rekreacija	392	-	1.300	-
Ostale uslužne djelatnosti	2.617	-	2.952	1%
Stanovništvo i preduzetnici	175.286	33%	164.495	36%
Ukupno:	528.852	100%	456.861	100%

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4.. Kreditni rizik (nastavak)****Koncentracija kreditnog rizika po vrstama kredita**

Banka redovno prati i diverzifikuje plasirane kredite po vrstama kredita.

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2022.	U %	31. decembra 2021.	U %
Kreditni po transakcionim računima	25.946	5%	23.698	5%
Potrošački krediti	69.985	13%	67.632	15%
Kreditni za obrtna sredstva	181.035	34%	146.854	32%
Investicioni krediti	226.523	43%	200.121	44%
Stambeni krediti	24.215	5%	17.607	4%
Plasmani za izvršena plaćanja po garancijama	1.148	-	949	-
Ukupno:	528.852	100%	456.861	100%

29.4.2. Stres test

U skladu sa Programom testiranja otpornosti na stres Banke za kreditni rizik se predviđaju dva scenarija šoka od kojih je jedan dodatno pogoršan. Tačnije, predviđena su dva scenarija šoka od kojih je jedan sa većim stepenom vjerovatnoće i manjim nivoom negativnih efekata, a drugi sa manjim stepenom vjerovatnoće, ali većim negativnim efektima na poslovanje Banke.

U svojim stresnim scenarijima za kreditni rizik Banka nastoji obezbijediti širok spektar mogućih događaja uključujući i događaje koji mogu proizaći iz makroekonomskog okruženja, nivoe ozbiljnosti događaja i njihove interakcije, a sve u cilju boljeg prepoznavanja potencijalnih ranjivosti. Tačnije, imajući u vidu da su u trenutku sprovođenja procesa testiranja otpornosti na stres i definisanja stresnih scenarija bili prisutni značajni makroekonomski poremećaji uzrokovani pandemijom i ukupnom političko-bezbjednosnom situacijom u Evropi (rat u Ukrajini) Banka je nastojala da u okviru procesa definisanja stresnih scenarija i njihovih kvantitativnih komponenti primjeni adekvatan nivo konzervativizma koji će obuhvatiti moguće implikacije na poslovanje Banke u uslovima ovakvog makroekonomskog okruženja dodatno akcentirajući na ekonomsku recesiju i njene negativne uticaje.

Prema scenariju koji se očekuje vezano za procjenu ekonomskog ciklusa i projektovanih stresiranih makroekonomskih kretanja stresiraju se ključne obračunske varijable kreditnog rizika i obračuna ispravke vrijednosti PD i LGD, te dodatno stresiranje rezidualnog rizika kroz umanjenje priznatih vrijednosti kolaterala.

Uticaj se preko obračuna ispravke vrijednosti bilansnih izloženosti i rezervisanja za vanbilansne stavke u stresnim scenarijima manifestuje:

- direktno na smanjenje bilansa uspjeha, te indirektno na plan kapitala Banke,
- na povećanje rizikom ponderisane aktive za kreditni rizik i smanjenje stope adekvatnosti kapitala.

Polazna osnova za testiranje otpornosti na stres za kreditni rizik je kreditni portfolio sa proknjiženim stanjem ispravke vrijednosti na dan 31.12.2022. godine.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)**

29.4.2. Stres test (nastavak)

Pregled kretanja izloženosti/ECL-a po nivoima kreditnog rizika na dan 31.12.2022. godine
(U hiljadama BAM)

Nivo kreditnog rizika	Izloženost*	Priznati iznos kolaterala	ECL	%ECL-a
Stage 1	440.963	212.104	9.628	2,18%
Stage 2	98.879	56.271	12.367	12,51%
Stage 3	31.173	13.759	25.709	82,47%
Ukupno:	571.015	282.135	47.705	8,35%

*Izloženost iz IFRS 9 Modula. Vanbilansna izloženost je korigovana faktorom kreditne konverzije (CCF)

Scenario I

U scenariju I korištene su sljedeće pretpostavke:

- Umanjenje priznatih vrijednosti kolaterala za 10%,
- Povećanje PD-a za 10%+prosječni stresirani default rate 3,18% (prosjeak pravna/fizička lica),
- Umanjenje CR-a za 10%+prosječni stresirani default rate 3,18% (prosjeak pravna /fizička lica),
- Korekcija iznosa ECL-a za individualno procjenjivane plasmane nivoa kreditnog rizika 2 i nivoa kreditnog rizika 3.

Primjenom definisanog scenarija dobijeni su sljedeći rezultati:

(U hiljadama BAM)

Nivo kreditnog rizika ST1	Izloženost ST1 *	Priznati iznos kolaterala ST1	ECL ST1	%ECL-a ST1
Stage 1	440.963	190.894	10.946	2,48%
Stage 2	98.879	50.644	14.035	14,19%
Stage 3	31.173	12.383	26.238	84,17%
Ukupno:	571.015	253.921	51.219	8,97%

*Izloženost ST 1 iz IFRS 9 modula

Efekat stresnog testiranja u Scenariju I:

(u hiljadama BAM)

Nivo kreditnog rizika ST1	Efekat ST1 - priznati iznos kolaterala	Efekat ST1 - ECL ST1
Stage 1	(21.210)	1.317
Stage 2	(5.627)	1.668
Stage 3	(1.376)	530
Efekat:	(28.213)	3.514

Efekat stresnog testiranja ST 1:

- pad pokrivenosti izloženosti priznatim sredstvima obezbjeđenja za 28,2 miliona KM, od čega je najveći pad pokrivenosti zabilježen u nivou kreditnog rizika 1 i to za cca 21,2 miliona KM,
- rast ispravke vrijednost za 3,5 miliona KM, pri tome dominantno u nivou kreditnog rizika 2.

Kod definisanja scenarija stres testa nismo uzimali u obzir očekivanu i planiranu naplatu plasmana klasifikovanih u Stage 3 kod kojih je proces realizacije iz kolaterala u toku („rezidualni rizik“).

Nisu predviđene izmjene iznosa Ostalih izloženosti – novčanih sredstava za potrebe pripreme stres testa.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****29.4.2. Stres test (nastavak)**

Rezultati dobijeni ovim scenarijom djelimično bi bili namireni iz ostvarene dobit tekuće godine i istovremeno imali negativni uticaj na plan kapitala budući da se ova dobit ne bi mogla koristiti za kapitalno jačanje kako je planirano planom kapitala. Međutim, polazeći od ostvarenih veličina kapitala, stope adekvatnosti kapitala i ostvarene dobiti Banka bi i dalje bila visoko kapitalizovana što bi omogućilo daljnje podržavanje planiranog obima i prirode poslovnih aktivnosti Banke.

Uticaj na RWA i stopu adekvatnosti kapitala

Polazeći od pretpostavki definisanih u ST 1, odnosno, smanjenja vrijednosti alociranih priznatih sredstava obezbjeđenja (uticaj na rezidualni rizik), stresiranog rasta PD pokazatelja i smanjenje stope Cure rate-a dolazi do rasta RWA za kreditni rizik u iznosu od 73,41 miliona KM. Na efekat RWA najvećim dijelom utiče rast RWA u klasi izloženosti Privredna društva (+170,71 miliona KM), Izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza (+4,50 miliona KM), Ostale izloženosti (+2,31 miliona KM) i uz istovremeno smanjenje klase izloženosti Obezbjeđene nekretninama (-54,11 miliona KM) i Stanovništva (50,00 miliona KM).

U nastavku je prikazan uticaj primjene ST 1 na rast rizikom ponderisane aktive („RWA“) i stopu adekvatnosti kapitala na 31.12.2022. godine:

Stavka	(u hiljadama BAM)		
	Ostvareno na dan 31.12.2022	ST 1	Efekat ST1
Stopa redovnog osnovnog kapitala	18,19%	15,20%	-2,99%
Višak (+) / manjak (-) redovnog osnovnog kapitala	56.062	47.592	(8.470)
Stopa osnovnog kapitala	18,19%	15,20%	-2,99%
Višak (+) / manjak (-) osnovnog kapitala	45.039	34.918	(10.122)
Stopa regulatornog kapitala	19,59%	16,41%	-3,18%
Višak (+) / manjak (-) regulatornog kapitala	37.188	24.864	(12.324)

Scenario II

U scenariju II korištene su sljedeće pretpostavke:

- Umanjenje priznatih vrijednosti kolaterala za 15%,
- Povećanje PD-a za 15% +%prosječni stresirani default rate 3,68% (prosječni pravna/fizička lica),
- Umanjenje CR-e za 15% +%prosječni stresirani default rate 3,68% (prosječni pravna/fizička lica),
- Korekcija iznosa ECL-a za individualno procjenjivane plasmane nivoa kreditnog rizika 2 i nivoa kreditnog rizika 3
- Pogoršanje %ECL-a za najveće izloženosti iz nivoa kreditnog rizika 3 na %ECL-a od 90%,
- Pogoršanje %ECL-a za najveće izloženosti iz nivoa kreditnog rizika 2, koje nisu na individualnim procjenama i kod kojih je blokiran račun od 1- 60 dana.

Primjenom definisanog scenarija dobijeni su sljedeći rezultati:

Nivo kreditnog rizika ST2	(U hiljadama BAM)			
	Izloženost ST2*	Priznati iznos kolaterala ST2	ECL ST2	%ECL-a ST2
Stage 1	440.963	180.289	12.656	2,87%
Stage 2	98.879	47.830	14.975	15,15%
Stage 3	31.173	11.695	26.687	85,61%
Ukupno:	571.015	239.814	54.318	9,51%

*Izloženost iz IFRS 9 modula. Vanbilansna izloženost je korigovana faktorom kreditne konverzije (CCF)

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)**

29.4.2. Stres test (nastavak)

Efekat stresnog testiranja u Scenariju II:

(u hiljadama BAM)

Nivo kreditnog rizika ST2	Efekat ST2 - priznati iznos kolaterala	Efekat ST2 - ECL ST2
Stage 1	(31.816)	3.027
Stage 2	(8.440)	2.607
Stage 3	(2.064)	978
Efekat:	(42.320)	6.613

Efekat stresnog testiranja ST2:

- pad pokrivenosti izloženosti priznatim sredstvima obezbjeđenja za 42.32 miliona KM, od čega je najveći pad pokrivenosti zabilježen u nivou kreditnog rizika 1 i to za cca 31.82 miliona KM,
- rast ispravke vrijednost za 6.6 miliona KM i pri tome dominantno u nivou kreditnog rizika 1.

Kod definisanja scenarija stres testa nismo uzimali u obzir očekivanu i planiranu naplatu plasmana klasifikovanih u Stage 3 kod kojih je proces realizacije iz kolaterala u toku („rezidualni rizik“).

Nisu predviđene izmjene iznosa Ostalih izloženosti – novčanih sredstava za potrebe pripreme stres testa. Rezultati dobijeni ovim scenarijom djelimično bi bili namireni iz ostvarene dobit tekuće godine i istovremeno imali negativni uticaj na plan kapitala budući da se ova dobit ne bi mogla koristiti za kapitalno jačanje kako je planirano planom kapitala. Međutim, polazeći od ostvarenih veličina kapitala, stope adekvatnosti kapitala i ostvarene dobiti Banka bi i dalje bila visoko kapitalizovana što bi omogućilo daljnje podržavanje planiranog obima i prirode poslovnih aktivnosti Banke.

Uticaj na RWA i stopu adekvatnosti kapitala

Polazeći od pretpostavki definisanih u ST2, odnosno, smanjenja vrijednosti alociranih priznatih sredstava obezbjeđenja (uticaj na rezidualni rizik), stresiranog rasta PD pokazatelja i smanjenje stope Cure rate-a dolazi do rasta RWA za kreditni rizik u iznosu od 109,22 miliona KM. Na efekat RWA najvećim dijelom utiče rast RWA u klasi izloženosti Privredna društva (+213,57miliona KM), Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza (+6,00 miliona KM) uz istovremeno smanjenje klase izloženosti Obezbeđene nekretninama (-63,66 miliona KM) i Stanovništvo (50,0 miliona KM).

U nastavku je prikazan uticaj primjene ST2 na rast rizikom ponderisane aktive („RWA“) i stopu adekvatnosti kapitala na 31.12.2022. godine:

(U hiljadama BAM)

Opis	Ostvareno na dan 31.12.2022	ST2	Efekat ST2
Stopa redovnog osnovnog kapitala	18,19%	13,77%	-4,42%
Višak (+) / manjak (-) redovnog osnovnog kapitala	56.062	42.077	(13.985)
Stopa osnovnog kapitala	18,19%	13,77%	-4,42%
Višak (+) / manjak (-) osnovnog kapitala	45.039	28.597	(16.443)
Stopa regulatornog kapitala	19,59%	14,92%	-4,68%
Višak (+) / manjak (-) regulatornog kapitala	37.188	17.468	(19.719)

Banka je, pored navedenog sprovela i obrnuto stres testiranje za kreditni rizik polazeći od poznatog rezultata testiranja otpornosti na stres, utvrđenog u Scenariju II za kreditni rizik.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Tržišni rizik

Banka preuzima na sebe tržišne rizike, koji predstavljaju rizik da će fer vrijednost ili budući tokovi gotovine koji proizilaze iz finansijskih instrumenata oscilirati zbog promjena u tržišnim vrijednostima. Tržišni rizici nastaju po osnovu otvorenih pozicija izloženih riziku po osnovu dospjeća, kamatnih stopa, valuta i proizvodima kapitala, koji su izloženi opštim i posebnim kretanjima i promjenama vezanim za nivo nestalnosti tržišnih stopa ili cijena (kao što su kamatne stope, kreditne marže, devizni kursevi i cijene kapitala). Od tržišnih rizika Banka je izložena deviznom riziku i riziku promjene kamatnih stopa.

Sistem kontrole tržišnih rizika se ostvaruje kroz podjelu po principu tri linije odbrane, tj. funkciju preuzimanja rizika (front office), funkciju kontrole upravljanja rizikom - njihovog praćenja i upravljanja kao i aktivnosti podrške (back office), funkciju uspostavljanja limita izloženosti rizicima.

29.5.1. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene dovedu do gubitka Banke u domaćoj valuti, pri čemu nivo deviznog rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva i zavisi od visine zaduženosti Banke u inostranstvu, stepenu valutne izloženosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno stepena usklađenosti valutnih novčanih tokova Banke.

Strategija koju Banka primjenjuje prilikom upravljanja deviznim rizikom temelji se na održavanju devizne pozicije u okviru ograničenja propisanih Zakonom o bankama Republike Srpske i Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka.

Za potrebe upravljanja, kontrole i identifikacije devizne izloženosti, Banka dnevno prati stanje i strukturu efektivnih stranih valuta u blagajnama i trezoru, deviznih sredstava i strukturu po valutama na računima kod inostranih banaka, vodi računa o usklađenosti devizne pozicije u nestabilnim valutama, ugovara valutnu klauzulu za stvake aktive i pasive, uključujući i vanbilansne stavke, u formi simetrične, odnosno, dvosmjerne valutne klauzule, kako bi zaštitila vrijednost aktive i pasive bez obzira da li kurs valute, na koju glasi valutna klauzula, raste ili opada u odnosu na domaću valutu, a sve u cilju uspostavljanja devizne usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza

Sektor sredstva i transakcionih poslova na dnevnoj osnovi prati deviznu poziciju i u saradnji sa Sektorom tržišta i Upravom Banke preduzima odgovarajuće gore navedene aktivnosti u cilju održavanja devizne pozicije u okvirima dozvoljenih limita.

U sklopu planiranja aktivnosti Banke koje imaju značajnog uticaja na promjenu strukture ili rokova finansijske aktive i/ili finansijske pasive Banke, a time i na deviznu poziciju Banke, Sektor sredstava i transakcionih poslova vrši projekciju devizne pozicije, a sve u cilju blagovremenog preduzimanja određenih aktivnosti za kontinuirano održavanje devizne usklađenosti finansijske aktive i finansijske pasive.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.5. Tržišni rizik (nastavak)**

29.5.1. Devizni rizik

Izveštaj o deviznim pozicijama na dan 31. decembra 2022. godine neto:

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostalo	Ukupno valute	(U hiljadama BAM)	
							BAM	Ukupno
Imovina								
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	10.209	376	359	18	289	11.251	131.884	143.135
Sredstva kod drugih banaka	20.436	365	10	8	1	20.820	650	21.470
Hartije od vrijednosti	43.157	-	-	-	-	43.157	4.695	47.852
Kreditni plasirani komitentima	308.744	-	-	-	-	308.744	174.295	483.039
Nekretnine, oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	8.613	8.613
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	-	-	-	7.106	7.106
Ostala aktiva	1.006	-	-	-	-	1.006	1.937	2.943
	383.552	741	369	26	290	384.978	329.180	714.158
Obaveze								
Depoziti banaka	-	-	-	-	-	-	7.586	7.586
Depoziti komitenata	299.560	72	548	2	101	300.283	213.694	513.977
Obaveze po kreditima	80.382	-	-	-	-	80.382	21	80.403
Subordinirani dug	6.867	-	-	-	-	6.867	-	6.867
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	-	-	-	-	7.543	7.543
Ostala pasiva	246	47	-	-	-	293	7.012	7.305
Rezervisanja za beneficije za zaposlene i ostale potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	-	1.072	1.072
	387.055	119	548	2	101	387.825	236.928	624.753
Neto devizna pozicija	(3.503)	622	(179)	24	189	(2.847)	92.252	89.405

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.5. Tržišni rizik (nastavak)**

29.5.1. Devizni rizik

Izvještaj o deviznim pozicijama na dan 31. decembra 2021. godine neto:

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostalo	Ukupno valute	(U hiljadama BAM)	
							BAM	Ukupno
Imovina								
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	7.314	257	219	11	425	8.226	98.506	106.732
Sredstva kod drugih banaka	11.256	343	90	2	-	11.691	577	12.268
Hartije od vrijednosti	48.803	-	-	-	-	48.803	718	49.521
Kreditni plasirani komitentima	310.778	-	-	-	-	310.778	102.114	412.892
Nekretnine, oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	7.336	7.336
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	-	-	-	6.879	6.879
Ostala aktiva	421	-	-	-	-	421	4.245	4.666
	378.572	600	309	13	425	379.919	220.375	600.294
Obaveze								
Depoziti banaka	-	-	-	-	-	-	10.056	10.056
Depoziti komitenata	334.509	-	-	-	-	334.509	114.316	448.825
Obaveze po kreditima	43.227	-	-	-	-	43.227	-	43.227
Subordinirani dug	6.964	-	-	-	-	6.964	-	6.964
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	-	-	-	-	7.254	7.254
Ostala pasiva	125	-	-	-	-	125	5.164	5.289
Rezervisanja za beneficije za zaposlene i ostale potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	-	758	758
	384.825	-	-	-	-	384.825	137.548	522.373
Neto devizna pozicija	(6.253)	600	309	13	425	(4.906)	82.827	77.921

U toku 2022. godine Banka je održavala otvorenu individualnu deviznu poziciju u okvirima dozvoljenih limita za valutu EUR najviše do +/- 40% od iznosa priznatog kapitala, a za valutu USD do +/-20% od iznosa priznatog kapitala, dok se ukupna devizna pozicija kretala u dozvoljenim limitima (40% priznatog kapitala).

Analiza osjetljivosti strane valute

Banka je najvećim dijelom izložena valuti EUR. Budući da je BAM fiksno vezana za EUR, Banka nije značajno izložena promjenama kursa EUR.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Tržišni rizik (nastavak)

29.5.2. Kamatni rizik

Banka je izložena višestrukim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed promjene kamatnih stopa.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je da se minimiziraju nepovoljni efekti promjene visine kamatnih stopa.

Kamatne stope na kredite zavise od kretanja kamatnih stopa na tržištu novca i od poslovne politike Banke. Kamatne stope na kredite su fiksne za rokove otplate kredita do 36 mjeseci, a varijabilne za rokove otplate preko 36 mjeseci. Izuzetak od ovog pravila su investicioni krediti za korporativne klijente i javni sektor za koje je kamatna stopa varijabilna za sve rokove otplate. Banka se opredjelila za varijabilnu kamatnu stopu 6mj EURIBOR zaokružen na sljedeću veću desetinu, koja se usklađuje 2 puta godišnje i to 30.06. i 31.12.. Kamatne stope na depozite su fiksne, a kamatne stope na uzete kredite od stranih kreditora su varijabilne i vezane su za 6mj EURIBOR.

Osnovni princip upravljanja kamatnim rizikom jeste princip usklađivanja njenih sredstava i obaveza prema vrsti kamatne stope (fiksna kamatna stopa ili varijabilna) i prema dospeljima ili datumima ponovnog određivanja kamatne stope.

Više rukovodstvo Banke i Sektor upravljanja i kontrole rizicima prati i stara se da Banka optimizuje nivo profitabilnosti i izloženosti kamatnom riziku.

Analiza osjetljivosti na kamatne stope

Analize osjetljivosti su urađene na osnovu izloženosti kamatnim stopama finansijskih instrumenata na datum izvještaja o finansijskom položaju. Za promjenjive kamatne stope pripremljena je analiza pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos obaveza na dan izvještaja o finansijskom položaju bio nepodmiren čitavu godinu. Koristi se stopa od 10% umanjenja ili povećanja pri internom izvještavanju o riziku kamatnih stopa ključnom osoblju Banke i predstavlja procjenu rukovodstva Banke o razumno mogućim promjenama kamatnih stopa.

Da su kamatne stope bile više ili niže za 10% u odnosu na postojeće, a da su se druge varijable održale konstantnim, Banka bi imala umanjen/povećan neto dobitak/gubitak za 25.236 hiljade BAM za period koja završava 31. decembra 2022. (2021: umanjen/povećan dobitak/gubitak za 22.894 hiljade BAM).

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.5. Tržišni rizik (nastavak)**

29.5.2. Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje pregled primjenjenih godišnjih kamatnih stopa na najznačajnije finansijske instrumente:

	U stranoj valuti	U domaćoj valuti BAM
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	0,00%-0,10%
Sredstva preko obavezne rezerve	-	(0,25%)
Devizni računi kod inostranih banaka	0,00%-1,25%	-
Kreditni plasirani komitentima do jedne godine:		
- pravna lica	-	3,00%-14,99%
- stanovništvo	-	4,00% -15,49%
Kreditni plasirani komitentima preko jedne godine:		
- pravna lica	-	3,00%-15,49%+6M Euribor
- stanovništvo	8,99%-11,29%	2,99%-15,49%+6M Euribor
Pasiva		
Depoziti po viđenju pravnih lica	0,00%	0,00%-0,10%
Depoziti po viđenju stanovništva	0,00%	0,00%
Kratkoročni depoziti:		
- pravna lica	0,00%-1,45%	0,00%-2,34%
- stanovništvo	0,00%-3,80%	0,00%-3,82%
Dugoročni depoziti:		
- pravna lica	1,47%-2,20%	0,00%-2,60%
- stanovništvo	0,00%-4,00%	0,00%-5,00%
Kreditni:		
EFSE	6MEuribor+2,80%	-
KFW	6MEuribor+4,80%	-
GGF	2,90%	-
GGF	6MEuribor+2,80%	-
Fond za razvoj i zapošljavanje RS	-	1,20%-2,32%
Fond stanovanja RS	-	1,20%-2,40%
Fond za razvoj istočnog dijela RS	-	1,20%-2,40%

Banka je izložena raznim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

29 FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.5. Tržišni rizik (nastavak)**

29.5.2. Kamatni rizik (nastavak)

Naredna tabela prikazuje pregled kamatonosne i nekamatonosne aktive i pasive, sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine:

(U hiljadama BAM)

Monetarna aktiva	31. decembar 2022.		
	Kamatonosno	Nekamatonosno	Ukupno
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	66.305	76.830	143.135
Sredstva kod drugih banaka	-	21.470	21.470
Hartije od vrijednosti	47.103	749	47.852
Kreditni plasirani komitentima	483.039	-	483.039
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	8.613	8.613
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	7.106	7.106
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	523	2.420	2.943
Ukupno monetarna aktiva	596.970	117.188	714.158
Monetarna pasiva			
Depoziti banaka i komitenata	328.537	193.026	521.563
Primljeni krediti	79.751	652	80.403
Subordinirani dug	6.845	22	6.867
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	7.543	-	7.543
Ostala pasiva	-	7.305	7.305
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	1.072	1.072
Ukupno monetarna pasiva	422.676	202.077	624.753

(U hiljadama BAM)

Monetarna aktiva	31. decembar 2021.		
	Kamatonosno	Nekamatonosno	Ukupno
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	41.637	65.095	106.732
Sredstva kod drugih banaka	-	12.268	12.268
Hartije od vrijednosti	48.699	822	49.521
Kreditni plasirani komitentima	412.892	-	412.892
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	7.336	7.336
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	6.879	6.879
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	584	4.082	4.666
Ukupno monetarna aktiva	503.812	96.482	600.294
Monetarna pasiva			
Depoziti banaka i komitenata	350.315	108.566	458.881
Primljeni krediti	43.177	50	43.227
Subordinirani dug	6.845	119	6.964
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	7.254	-	7.254
Ostala pasiva	-	5.289	5.289
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	758	758
Ukupno monetarna pasiva	407.591	114.782	522.373

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.6. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik koji nastane kada Banka nije u mogućnosti da u potpunosti i bez odlaganja izvrši sve obaveze na dan dospjeća. Osnovni cilj upravljanja likvidnošću Banke jeste osigurati da Banka ima raspoloživa sredstva, koja uslovljavaju razumne troškove, kako bi izvršavala sve obaveze za očekivane i neočekivane fluktuacije u izvještaju o finansijskom položaju. Dodatno, proces upravljanja likvidnošću Banke treba da osigura da postoji dovoljno likvidnih sredstava za finansiranje razvoja kreditnog portfolija.

Strategija upravljanja likvidnošću Banke se sprovodi uspostavljanjem kontrole nad ročnom usklađenosti sredstava i izvora sredstava baziranoj na realnim i preciznim projekcijama novčanih priliva i odliva, redovnih i vanrednih, za različite vremenske periode.

Strategija upravljanja likvidnošću aktive obuhvata:

- nastojanje da se u aktivi drže likvidni oblici imovine koji bi se u slučaju veće izloženosti riziku likvidnosti mogli prodati na tržištu bez gubitaka (da u svakom momentu raspolaze sa dovoljnom količinom likvidnih sredstava za pokriće eventualnih obaveza);
- diverzifikacija ulaganja po klijentima, tržištima, privrednim granama i ročnosti plasmana.

Strategija za upravljanje pasivom u kontekstu likvidnosti obuhvata:

- nastojanje da se obezbijedi stabilnost depozita uz što veće učešće depozita sa dužim rokovima dospjeća,
- maksimalna diverzifikacija izvora sredstava po dospjeću, stabilnosti, porijeklu, tržištu i instrumentima,
- naročita pažnja prema velikim depozitima,
- obezbjeđenje aranžmana sa domaćim i stranim bankama o uzajamnom pružanju međubankarskih kredita za likvidnost kako bi se u slučaju viškova likvidnosti sredstava plasirala uz odgovarajuću kamatnu stopu, odnosno u slučaju nedostatka sredstava za likvidnost ona obezbjeđivala pod povoljnim uslovima.

Primarni izvori sredstava su lokalni depoziti do kojih Banka dolazi adekvatnom depozitnom politikom i politikom kamatnih stopa.

Za donošenje, potpunost i sprovođenje Programa za upravljanje rizikom likvidnosti odgovoran je Nadzorni odbor Banke i Uprava Banke.

Za svakodnevno praćenje dnevne likvidnosti Banke zadužen je rukovodilac Sektora sredstava i transakcionih poslova i Komisija za likvidnost, za praćenje kratkoročne likvidnosti Komisija za likvidnost, a za praćenje dugoročne likvidnosti ALCO odbor (Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke).

Odgovorna lica u Banci:

- prate poziciju likvidnosti i kompoziciju dospjeća aktive i pasive,
- obavljaju operativno upravljanje likvidnim sredstvima na dnevnoj osnovi,
- upoređuju pozicije sa projektovanom pozicijom kako bi se utvrdili trendovi u pozicijama likvidnosti i poduzele korektivne mjere da bi pozicija likvidnosti i nesklad u dospjeću bili u skladu sa zakonom i limitima koje je odredio Nadzorni odbor Banke.

Naredna tabela prikazuje GAP analizu sredstava i obaveza prema odgovarajućoj dospelosti na osnovu preostalog perioda do ugovorenog datuma dospjeća kroz usklađenost potraživanja i obaveza po periodima dospjeća, a u skladu sa regulativom ABRS.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.7. Operativni rizik

Upravljanje operativnim rizikom je važan dio poslovanja Banke, koji obezbjeđuje minimiziranje nepovoljnih efekata na zarade i kapital Banke. Upravljanje operativnim rizicima podrazumijeva:

- formiranje mreže staratelja i izvjestilaca operativnih rizika po sektorima i službama, koji su zaduženi za izvođenje aktivnosti na području upravljanja operativnim rizicima,
- vođenje evidencije o nastalim štetnim događajima,
- identifikaciju i ocjenjivanje operativnih rizika na svim procesima, te usvajanje mjera za smanjenje rizika,
- redovno izvještavanje o nastalim štetama i detaljnom sagledavanju identifikovanih rizika po procesima,
- praćenje izvođenja predloženih mjera sagledavanja operativnih rizika.

Upravljanje operativnim rizikom se vrši na osnovu:

- praćenja nastalih štetnih događaja iz djelokruga operativnih rizika,
- identifikacije rizika po procesima u Banci,
- mjerenja značajnih rizika,
- kontinuirane kontrole i praćenja operativnih rizika,
- formiranja iznosa minimalnog adekvatnog kapitala.

Praćenje nastalih štetnih događaja iz djelokruga operativnih rizika daje istorijski pregled o veličini i vrsti realizovanih operativnih rizika i odvija se u skladu sa uputstvom za evidentiranje štetnih događaja.

Upravljanje operativnim rizicima se sastoji od sljedećih aktivnosti:

- identifikacija postojećih izvora operativnih rizika i izvora koji mogu nastati uvođenjem novih proizvoda, sistema i aktivnosti,
- mjerenje operativnih rizika tačnom i pravovremenom procjenom tog rizika,
- kontinuirana kontrola operativnih rizika koja obezbjeđuje njegovo održavanje do nivoa koji je prihvatljiv za rizični profil Banke, njegovo smanjenje i svođenje na najmanju moguću mjeru,
- kontinuirano praćenje operativnih rizika analizom stanja, promjena i trendova izloženosti Banke tom riziku,
- formiranje iznosa minimalnog kapitala za zaštitu od nastanka gubitka po osnovu operativnog rizika-MAKOR,
- jasno definisana ovlaštenja i linije odgovornosti u procesu preuzimanja i upravljanja operativnim rizicima,
- sistem kojim se obezbjeđuje da se svi radnici Banke upoznaju sa svojim obavezama u procesu upravljanja operativnim rizikom,
- sistem za redovno izvještavanje Nadzornog odbora i Uprave Banke o funkcionisanju sistema za upravljanje operativnim rizikom,
- obavezu periodičnog preispitivanja kao i obavezu Nadzornog odbora Banke da najmanje jednom godišnje vrši analizu i ocjenu adekvatnosti uspostavljenog sistema za upravljanje operativnim rizikom Banke.

29.8. Upravljanje kapitalom

Kapital predstavlja rijedak ekonomski resurs i upravljanje kapitalom čini jednu od najvažnijih komponenata opreznog, efikasnog i strateškog planiranja i upravljanja Bankom. Politika upravljanja kapitalom obuhvata obezbjeđenje i održavanje kvantiteta i kvaliteta kapitala najmanje na nivou minimalnih standarda iz Odluke o minimalnim standardima upravljanja kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti, odnosno, minimalni iznos osnivačkog kapitala i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15 miliona BAM. Kapital Banke u skladu sa Odlukom čine iznosi osnovnog (Tier 1), dopunskog (Tier 2), a neto kapital čini iznos kapitala umanjeno za odbitne stavke.

Politike Banke za obezbjeđenje kvantiteta i kvaliteta kapitala Banke obuhvataju:

- u pogledu sastava i profila akcionara, akcenat je na akcionare iz oblasti bankarstva, mikrokreditiranja, finansijskog investiranja, preduzeća iz oblasti privrede, te fizička lica,
- politiku više vrsta instrumenata kapitala posebno u osnovnom i dopunskom kapitalu, te smanjenje ili izbjegavanje odbitnih stavki kapitala Banke,
- u pogledu rasporeda ostvarene dobiti, u skladu sa propisima, povećanje ukupnog kapitala Banke,
- u pogledu visine adekvatnosti kapitala, kada ista padne ispod 15%, Banka preduzima aktivnosti na poboljšanju iste putem raspisivanja nove emisije, povećanja dopunskog kapitala uz davanje prioriteta restrukturiranju nekvalitetne aktive, otpisu trajnih obaveza, uzimanju subordiniranih dugova.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.8. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Procedure za stalno praćenje stanja se obezbjeđuju kroz:

- vođenje ažurnih knjigovodstvenih evidencija,
- praćenja stanja kapitala po kvantitetu, kvalitetu i strukturi,
- praćenjem i analizom stavki bilansa i vanbilansnih kreditnih ekvivalenata,
- izvještavanjem o nastalim promjenama u kapitalu i promjenama koje mogu značajno negativno uticati na adekvatnost kapitala,
- predlaganjem mjera koje je neophodno preduzeti u cilju obezbjeđenja strukture kvantiteta i kvaliteta kapitala,
- planiranje kapitala u smislu predviđanja budućih potreba Banke za kapitalom.

U skladu sa zakonskom regulativom Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala minimalno 12%, a rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i izvještaj u propisanoj formi, na kvartalnoj osnovi, dostavlja ABRS. U skladu sa rješenjem broj 02-21-212-1866-3/21 od 29.12.2021. godine ABRS je Banci je propisala i dodatni zahtjev za kapitalom u visini 1% na stope kapitala propisane Odlukom o izračunavanju kapitala banaka.

Na dan 31. decembra 2022. godine svi pokazatelji kapitala Banke su u saglasnosti sa propisanim:

	(U hiljadama BAM)	
	Na dan	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
Redovni osnovni kapital	89.131	69.119
Dopunski kapital	6.845	1.102
Regulatorni kapital	95.976	70.221
Ukupan iznos izloženosti riziku	489.902	413.605
% adekvatnosti osnovnog kapitala	18,19%	16,71%
% adekvatnosti regulatornog kapitala	19,59%	16,98%

Odlukom Skupštine akcionara Banke akumulirana neraspoređena dobit iz 2021. godine je u 2022. godini raspoređena na zadržanu dobit i zakonske rezerve. Povećanje regulatornog kapitala na izvještajni datum 31.12.2022. godine nastalo je uključivanjem i priznavanjem dobiti tekućeg perioda 2022. godine kroz stavku redovnog osnovnog kapitala, a prije usvajanja raspodjele dobiti od strane Nadzornog odbora Banke. Uključivanje dobiti tekućeg perioda u stavku redovnog osnovnog kapitala izvršeno je nakon dobijanja saglasnosti od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (Rješenje broj 03-245-2/2023). Nakon usvajanja raspodjele dobiti tekućeg perioda od strane Nadzornog odbora ista će biti raspoređena na ostale rezerve u skladu sa zakonskim odredbama i na zadržanu dobit.

U četvrtom kvartalu 2022. godine Banka je realizovala novi subordinirani zajam sa EFSE fondom (prethodni zajam otplaćen u oktobru 2022. godine) u iznosu 6.845 hiljada KM, čime je, dodatno, kroz dopunski kapital obezbjeđeno povećanje regulatornog kapitala. Rješenjem broj 03-2244-5/22 od 27. decembra 2022. godine Agencija za bankarstvo Republike Srpske je dala saglasnost za uključenje subordinisanog duga u dopunski kapital Banke u iznosu od 6.845 hiljada BAM.

30. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG PERIODA

Nakon 31. decembra 2022. godine, nije bilo značajnih događaja poslije datuma izvještavanja koji bi zahtijevali prilagođavanje finansijskih izvještaja Banke sa 31. decembrom 2022. godine, a događaji koje je neophodno objelodaniti u napomenama uz finansijske izvještaje su u nastavku:

1. Nakon 31.12.2022. godine došlo je do promjena unutar Uprave Banke.

Na dan 31. decembra 2022. godine Upravu Banke čine:

- Bojan Luburić, predsjednik
- Saša Sekulić, član
- Dragan Đurić, član

Na dan 01. marta 2023. godine Upravu Banke čine:

- Bojan Luburić, predsjednik
- Milijana Čavić, član
- Dragana Janjić, član

Na dan 19. aprila 2023. godine Upravu Banke čine:

- Bojan Luburić, predsjednik
- Milijana Čavić, član
- Radenko Derkuća, član (vršilac dužnosti)

2. Nakon 31.12.2022. godine došlo je do promjena unutar Odbora za reviziju Banke.

Na dan 31. decembra 2022. godine Odbora za reviziju Banke čine:

- Đurđica Dragojević, predsjednik, nezavisni član
- Milena Haneš, član
- Sanja Brkić, član
- Mira Cvijan, član
- Željko Pena, član

Na dan 01. februara 2023. godine Odbora za reviziju Banke čine:

- Đurđica Dragojević, predsjednik, nezavisni član
- Zoran Đukić, član
- Sanja Brkić, član
- Mira Cvijan, član
- Željko Pena, član

3. Nakon 31.12.2022. godine došlo je do promjena u strukturi kapitala

Struktura kapitala na dan 31. decembra 2022. godine:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	404.981	40.498	79,19%
Nederlandse Financierings - Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (u daljem tekstu: FMO). Holandija	59.170	5.917	11,57%
KfW, Njemačka	47.259	4.726	9,24%
	511.410	51.141	100,00

30. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG PERIODA (nastavak)

Struktura kapitala na dan 30. marta 2023. godine:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	255.598	25.560	49,98%
MF grupa d.o.o., Banja Luka	149.383	14.938	29,21%
Nederlandse Financierings - Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (u daljem tekstu: FMO). Holandija	59.170	5.917	11,57%
KfW, Njemačka	47.259	4.726	9,24%
	511.410	51.141	100,00

31. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine za sljedeće značajnije valute iznosi:

	31. decembra 2022.	U BAM 31. decembra 2021.
USD	1,8532	1,7256
CHF	1,9698	1,8873
EUR	1,9558	1,9558